

فهرست

۳.....ریاضی پایه (سال چهارم):

۵.....ادبیات فارسی سال چهارم:

۹.....عربی سال چهارم:

۱۱.....تاریخ شناسی:

۱۴.....مغرافیای سال چهارم:

۱۷.....علوم اجتماعی:

۲۰.....فلسفه‌ی سال چهارم:

۲۲.....پاسخ‌نامه:

مدیر گروه	سارا شریفی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
مسئول‌سازی	مدیر: مریم صالحی، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین	لیلا عظیمی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

@kanoonir_e

ارتباط با ما از طریق کانال تلگرامی: پیش‌دانشگاهی انسانی

برای دیدن پاسخ آزمون غیر حضوری به صفحه‌ی شخصی خود در قسمت دریافت کارنامه در سایت کانون به آدرس WWW.kanoon.ir مراجعه نمایید و از منوی سمت راست گزینه‌ی آزمون غیر حضوری را انتخاب کنید.

ریاضی پایه (سال چهارم)

استدلال ریاضی، دنباله‌های اعداد لگاریتم (تا پایان محاسبه با لگاریتم)
صفحه‌های ۱ تا ۷۴

۱- در اثبات حکم $\frac{3n^2 - n}{2} = 1 + 4 + 7 + \dots + (3n - 2)$ ، اگر فرض به ازای $n = k$ نوشته شده باشد، کدام عبارت به طرفین

فرض اضافه می‌شود؟

- (۱) $3k - 1$ (۲) $k - 1$ (۳) $3k + 1$ (۴) $k + 1$

۲- کدام دو عدد گنگ زیر، مثال نقضی برای حکم «حاصل ضرب هر دو عدد گنگ، عددی گنگ است.» می‌باشند؟

- (۱) $\sqrt{2}$ و $\sqrt{3}$ (۲) $\sqrt{2} + 1$ و $\sqrt{5} - 1$

- (۳) $\sqrt{12} - 1$ و $2\sqrt{2} - 3$ (۴) $\sqrt{12} + 1$ و $2\sqrt{3} - 1$

۳- اگر $3 - \sqrt{2}, x + 2, 7 + \sqrt{2}, \dots$ جملات یک دنباله‌ی حسابی باشند، قدرنسبت این دنباله‌ی حسابی کدام است؟

- (۱) $2 + \sqrt{2}$ (۲) $2 - \sqrt{2}$

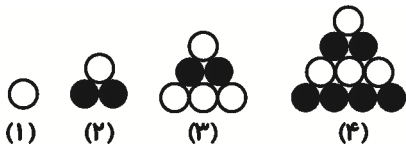
- (۳) $2\sqrt{2}$ (۴) $\sqrt{2}$

۴- در یک دنباله‌ی هندسی، جمله‌ی سوم ۴۰ و جمله‌ی پنجم ۱۶۰ است. مجموع ۷ جمله‌ی اول این دنباله کدام است؟

(قدرنسبت را مثبت فرض کنید.)

- (۱) ۱۴۰۰ (۲) ۱۶۰۰ (۳) ۱۲۷۰ (۴) ۱۲۸۰

۵- در الگوی مثلثی زیر، تعداد دایره‌های سفید در جمله‌ی هشتم کدام است؟

(۱) ۱۵

(۲) ۱۶

(۳) ۱۷

(۴) ۱۸

۶- در دنباله‌ی فیبوناتچی، اگر فرض کنیم جمله‌ی آخر ۲۳۳ است، مجموع جملات این دنباله کدام است؟

- (۱) ۶۰۷ (۲) ۶۰۸ (۳) ۶۰۹ (۴) ۶۱۰

۷- مقدار x در معادله‌ی $\log_3 \sqrt[9]{27} = \frac{x}{4}$ کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۱۰ (۳) ۱۴ (۴) ۱۸

۸- اگر $\log a = b, \log b = c$ ، آن‌گاه حاصل 10^{b+c} برابر کدام است؟

- (۱) ab (۲) ac (۳) a (۴) $\log(ab)$

۹- نماد علمی کدام گزینه‌ی زیر برابر $2/2 \times 10^{-1}$ می‌باشد؟

- (۱) $0/022$ (۲) $55 \times 10^{-2} + 4 \times 10^{-2}$

- (۳) $2 \times 0/11 \times 10^{-3}$ (۴) $\frac{44 \times 10^{-4}}{0/02}$

۱۰- لگاریتم عدد $0/0419$ در مبنای ۱۰ بین کدام دو عدد صحیح متوالی قرار می‌گیرد؟

- (۱) صفر و ۱ (۲) ۱ و ۲

- (۳) ۲ و ۳ (۴) ۳ و ۴

ریاضی پایه (سال چهارم) - آزمون شاهد (گواه)

استدلال ریاضی، دنباله‌های اعداد لگاریتم (تا پایان محاسبه با لگاریتم)

صفحه‌های ۱ تا ۷۴

۱۱- اگر \overline{ab} عددی دو رقمی باشد، با استفاده از استدلال ... می‌توان ثابت کرد عدد $\overline{ab} \times ۱۰۱$ همواره به صورت ... نوشته می‌شود.

(۲) استقرایی - \overline{abab} (۱) استنتاجی - \overline{abab} (۴) استقرایی - \overline{abba} (۳) استنتاجی - \overline{abba}

۱۲- چه تعداد از حکم‌های زیر را با مثال نقض می‌توان رد کرد؟

الف) مجموع هر دو عدد گویا، همواره عددی گویاست.

ب) حاصل ضرب هر دو عدد اول، همواره عددی فرد است.

پ) مجموع هر دو عدد فرد، همواره زوج است.

ت) حاصل ضرب هر دو عدد گنگ متمایز، همواره گنگ است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۳- مجموع ۵ جمله‌ی اول از یک دنباله‌ی حسابی صعودی مساوی ۶۰ و مجموع دو جمله‌ی بزرگ‌تر سه برابر مجموع سه جمله‌ی کوچکتر است. قدر نسبت آن کدام است؟

۷ (۴)

۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

۱۴- در یک دنباله‌ی هندسی، هر جمله $\frac{۲}{۳}$ جمله‌ی قبلی آن است. اگر مجموع پنج جمله‌ی اول آن $\frac{۲۱۱}{۲۷}$ باشد، جمله‌ی اول کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۵- اگر S_n مجموع n جمله‌ی اول از دنباله‌ی اعداد $\frac{۹}{۱۶}, \frac{۳}{۴}, ۱, \frac{۴}{۳}$ باشد، $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n$ کدام است؟

 $\frac{۲۰}{۳}$ (۴) $\frac{۱۶}{۳}$ (۳) $\frac{۲۱}{۴}$ (۲) $\frac{۱۵}{۴}$ (۱)

۱۶- در یک دنباله‌ی اعداد فیبوناچی، دو جمله‌ی آخر به صورت ۳۷۷ و ۲۳۳ می‌باشند، مجموع جملات این دنباله کدام است؟

۹۸۸ (۴)

۹۸۶ (۳)

۹۷۸ (۲)

۹۷۲ (۱)

۱۷- به عدد ۲۸ چند واحد اضافه کنیم تا لگاریتم عدد حاصل در مبنای ۴ برابر ۳ گردد؟

۸ (۴)

۱۶ (۳)

۲۵ (۲)

۳۶ (۱)

۱۸- در $\log_3(\log_3^x) = ۱$ ، چه عددی است x ؟

۹ (۴)

۸ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

۱۹- لگاریتم عدد ۲۴۳ در کدام مبنای برابر $\frac{۵}{۳}$ است؟

۲۷ (۴)

 $\frac{۹}{۲}$ (۳)

۹ (۲)

 $\frac{۳}{۵}$ (۱)

۲۰- اگر $\log_3^{(x-2)} = ۲$ و $\log_3^{(x+5)} = -a^2$ باشد، مقدار a کدام است؟

 ± ۳ (۴) ± ۸ (۳) ± ۴ (۲) ± ۲ (۱)

ادبیات فارسی سال چهارم

قافیه، عروض، سبک‌شناسی
(تا پایان درس سیزدهم)
صفحه‌های ۱ تا ۹۳

۲۱- در کدام گزینه قافیه مطابق با قاعده‌ی یک است؟

- (۱) صوفی بیا که آینه صافی است جام را / تا بنگری صفای می لعل فام را
(۲) به جان پیر خرابات و حق صحبت او / که نیست در سر من جز هوای خدمت او
(۳) خنک نسیم معنبر شمامه‌ی دلخواه / که از هوای تو برخاست بامداد پگاه
(۴) گوهر خود را هویدا کن کمال این است و بس / خویش را در خویش پیدا کن کمال این است و بس

۲۲- کدام گزینه از نظر تبصره‌های قافیه متفاوت است؟

- (۱) سحر با باد می‌گفتم حدیث آرزومندی / خطاب آمد که واثق شو به الطاف خداوندی
(۲) پس بماندی لطف، بی قهر و بدی / پس کمال پادشاهی کی بدی
(۳) تو هم چو صبحی و من شمع خلوت سحرم / تبسمی کن و جان بین که چون همی سپرم
(۴) ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالی است / حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است

۲۳- تقطیع هجایی مصراع اول بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

«بداندیش نادان که مطرود باد / ندانم چه می‌خواهد از طرد من»

- (۱) -U--U--U--U--U
(۲) -U--UU--U---
(۳) U-U--UU--U--U
(۴) --U--U----U

۲۴- وزن کدام بیت در کمانک مقابل آن نادرست است؟

- (۱) بخت جوان یار ما دادن جان کار ما / قافله‌سالار ما فخر جهان مصطفاست (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)
(۲) خورشید بلندی تو و من سایه‌ی خاکی / آن‌جا که تو باشی نتوان گفت که هستم (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)
(۳) بگفت از صبر کردن کس خجل نیست / بگفت این دل تواند کرد دل نیست (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)
(۴) بیزارم از وفای تو یک روز و یک زمان / مجموع اگر نشستم و خرسند اگر شدم (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)
- ۲۵- به ترتیب اختیارات شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن»، «قلب»، «ابدال» و «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» در کدام

ابیات یافت می‌شود؟

- (الف) دلبر جانان من، برده دل و جان من / برده دل و جان من، دلبر جانان من
(ب) سر فراگوش من آورد به آواز حزین / گفت: ای عاشق دیرینه‌ی من خوابت هست
(ج) به که ز بهر سخن برنگشاید زبان / گر نتواند که مرد سخن به پایان برد
(د) آخر از حسرت بالای تو ای سرو روان / تا کیم خون دل از دیده روان خواهد بود

- (۱) د - ج - ب - الف
(۲) ج - الف - د - ب
(۳) د - ج - الف - ب
(۴) ب - د - ج - الف

۲۶- نام بحر کدام بیت در مقابل آن درست نیامده است؟

- (۱) بخت جوان دارد آن که با تو قرین است / پیر نگردهد که در بهشت برین است (منسرح مثنی مطوی منحور)
- (۲) به چه ماند جهان مگر به سراب / سپس او تو چون دوی به شتاب (سریع مسدس مطوی مکشوف)
- (۳) اگر حیات بخشی و گرم هلاک خواهی / سر بندگی به حکمت بنهم که پادشاهی (رمل مثنی مشکول)
- (۴) دیر آمده‌ای مرو شتابان / ای رفتن تو چو رفتن جان (هزج مسدس اخرب مقبوض محذوف)

۲۷- بیت کدام گزینه با ویژگی‌های سبک عراقی (زبانی، فکری و ادبی) مطابقت ندارد؟

- (۱) ای که از دفتر عقل آیت عشق آموزی / ترسم این نکته به تحقیق ندانی دانست
 - (۲) دولت آن است که بی‌خون دل آید به کنار / ورنه با سعی و عمل، باغ جنان این همه نیست
 - (۳) نوبهار آمد و آورد گل تازه فراز / می خوش‌بوی فزار آور و بربط بنواز
 - (۴) پیر گلرنگ من اندر حق ازرق پوشان / رخصت خبث نداد، ارنه حکایت‌ها بود
- ۲۸- مفهوم عبارت «بهره‌ی خویش به حسب طاقت خویش از روزگار خویش بردار» با کدام بیت تناسب دارد؟

- (۱) جوان را بود روز پیری امید / نگردهد سیه‌موی گشته سپید
- (۲) تا همی چرخ پیر عمر خورد / از جوانی و عمر خود بردار
- (۳) روزگار است آن که گه عزت دهد گه خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
- (۴) به حسب طاقت خود طوق‌دار مدح توام / چرا ز طایفه‌ی خاصگان بماندم طاق

۲۹- واژه‌ی «چه» در همی‌گزینه‌ها دارای مفهومی مشابه مفهوم آن در عبارت «چه خردمند قصد دشمن بر وجهی کند که در آن خطر نباشد» است به جز گزینه‌ی ...

سایت کنکور

- (۱) ای فرزندی، هنر آموز، چه بی‌هنر همه‌جا خوار است.
- (۲) چه اگر این معنی بر وی پوشیده بماند انتفاع او از آن صورت نبیند.
- (۳) چه در جهان بقعتی نیست نزه‌تر از گرگان و طبرستان.
- (۴) ز نیکوسخن به چه اندر جهان / به نزد سخن‌سنج فرخ مهان

۳۰- همی‌ابیات به جز بیت ... با یکدیگر ارتباط معنایی دارند.

- (۱) چو صیتش در افواه دنیا فتاد / تزلزل در ایوان کسری فتاد
- (۲) خاک شد کسری و از هر دل برون شد مهر او / در مداین از بنای قصر او اطلال ماند
- (۳) کسری و ترنج زر پرویز و به زرین / بر باد شده یکسر با خاک شده یکسان
- (۴) گشوده دهان طاق کسری گوید / چه شد تاج و تخت انوشیروانی

ادبیات فارسی سال چهارم – آزمون شاهد (گواه)

قافیه، عروض، سبک‌شناسی
(تا پایان درس سیزدهم)
صفحه‌های ۱ تا ۹۳

۳۱- قافیه‌ی کدام بیت نادرست است؟

- ۱) زان که بنمود حق به جان و دلش / رمزهای حقیقت از لاش
- ۲) نواگر شدند آن پری‌چهرگان / نوآیین بود مهر در مهرگان
- ۳) صورت صدقش از درپچه‌ی فضل / دیده فاروق را به علم و به عدل
- ۴) بود سال‌ها کز سراینندگان / ندیدم کسی جز تو ز آیندگان

۳۲- کدام بیت «ذوقافیتین» نیست؟

- ۱) حوریانش طرفه رُفت و رو کنند / عطرش از گیسوی عنبربو زند
- ۲) شاعر طوس آب بسته کشته را / هم غزالی پنبه کرده رشته را
- ۳) جوانی سر از رای مادر بتافت / دل دردمندش به آذر بتافت
- ۴) تا رهی از حبس این فانی جهان / در جهان جان بمانی جاودان

۳۳- وزن همه‌ی ابیات به‌جز بیت ... در کمانک مقابل آن درست آمده است.

- ۱) من که باشم در آن حرم که صبا / پرده‌دار حریم حرمت اوست (فاعلاتن مفاعیلن فاعلن)
- ۲) سیر سپهر و دور قمر را چه اختیار / در گردشند بر حسب اختیار دوست (مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن)
- ۳) هزار عقل و ادب داشتم من، ای خواجه / کنون که مست خرابم صلاح بی‌ادبی است (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیل فاعلن)
- ۴) مگر تو شانه زدی زلف عنبرافشان را / که باد غالیه‌سا گشت و خاک عنبربوست (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فاعلن)

۳۴- در کدام بیت هر دو اختیار وزنی «فاعلاتن به جای فعلاتن» و «ابدال» و اختیار زبانی «تغییر مصوّت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند» وجود دارد؟

- ۱) زاری آغاز کند او که همه خرد و بزرگ / همه یاریش کنند ارچه بدیدند یسار
- ۲) روزی از معرفت و فقه بسوزد ما را / که بگویم که جنید است و ز شیخان کبار
- ۳) چو از او داد بخواهیم از این بیدادی / او به یک لحظه رهند همه را از آزار
- ۴) برهنندی همه از ظلمت این نفس لثیم / گر از او یک نظری فضل بتابند بهار

۳۵- وزن بیت «اگر به مذهب تو خون عاشق است مباح / صلاح ما همه آن است که آن تو راست صلاح» با کدام بیت یک‌سان است؟

- ۱) گره ز دل بگشا وز سپهر یاد مکن / که فکر هیچ مهندس چنین گره نگشاد
- ۲) ساقی ار باده از این دست به جام اندازد / عارفان را همه در شرب مدام اندازد
- ۳) دوش از جناب آصف پیک بشارت آمد / کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد
- ۴) دمی با غم به سر بردن جهان یک‌سر نمی‌ارزد / به می بفروش دلق ما کز این بهتر نمی‌ارزد

۳۶- وزن و نام بحر بیت زیر، کدام است؟

«به بردباری خاک و به حدت آتش / به نقش‌بندی آب و به عطرسایی باد»

- (۱) مفاعله فاعلات مفاعله فعلن = مجتث مثنی مکفوف محذوف
- (۲) مفاعله فاعلاتن مفاعله فعلن = مجتث مثنی مخبون محذوف
- (۳) مفاعله فاعلاتن مفاعله فع لن = مجتث مثنی مخبون محذوف
- (۴) مفعول فاعلات مفاعله فاعله = مضارع مثنی اعراب مکفوف محذوف

۳۷- کدام بیت در وزن دوری سروده نشده است؟

- (۱) گر چه در این شور و شرم غرقه‌ی بحر شکر / گر چه اسیر سفرم تازه به بوی وطنم
- (۲) گفتم عشق را شبی راست بگو تو کیستی / گفت حیات باقی‌ام عمر خوش مکررم
- (۳) آتش رخسار گل خرمن بلبل بسوخت / چهره‌ی خندان شمع آفت پروانه شد
- (۴) بنای مهر نمودی که پایدار نماند / مرا به بند بستنی خود از کمند بجستی

۳۸- همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ... از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

- (۱) جنبه‌های عقلانی بر جنبه‌های احساسی و عاطفی غلبه دارد.
- (۲) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی و تساهل در شعر غلبه دارد.
- (۳) شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی و ساده و محسوس و عینی است.
- (۴) گسترش غزلیات و مثنوی‌های عاشقانه‌ای که هنوز ماندگار و معروف است.

۳۹- مفهوم عبارت «رشته‌ی گران فطرت را در کارگاه تکوین بر تلویین یک سر سوزن خطا نباشد»، با کدام بیت تناسب دارد؟

- (۱) دو عالمی و تو خود را نکو نمی‌داری / تو را رسد به جهان سروری و سرداری
- (۲) در ترازوی قیامت نیست صائب سنگ کم / عشق در یک پله دارد کعبه و بت‌خانه را
- (۳) در ترازوی فلک نیست خلاف کم و بیش / نتوان یافت در این دایره مویی پس و پیش
- (۴) پای به دام جسم و من همراه کاروان جان / آه چه حسرت آورد زمزمه‌ی جرس مرا

۴۰- بیت «گفتی که کجا رفتند آن تاجوران، اینک / ز ایشان شکم خاک است آبستن جاویدان» با کدام بیت تناسب مفهومی

بیش‌تری دارد؟

- (۱) اگر مرد گنجی و گر مرد رنج / نه رنجت بود جاودانه نه گنج
- (۲) اگر بخردی بر جهان دل مبند / که ناید به فرجام از او جز گزند
- (۳) سرت گر بساید بر ابر سیاه / سرانجام خاک است از او جایگاه
- (۴) عرش است نشیمن تو شرمت بادا / کایی و مقیم خطه‌ی خاک شوی

■ عَيْنُ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۴۱ - ۴۳)

۴۱- «نَشْتَكِي الدَّهْرَ بَعْضَ الْأَحْيَانِ حَتَّى لَا نُتَهَمَ بِالْكَسَلِ أَوْ التَّقْصِيرِ فِي مَسِيرِنَا نَحْوَ الْمَعَالِي!»:

- (۱) بعضی وقت‌ها از روزگار شکایت می‌کنیم تا این‌که کسی ما را به تنبلی یا کوتاهی در مسیرمان به سمت بزرگی متهم نکند!
- (۲) گاهی وقت‌ها از روزگار شکایت می‌کنیم تا در مسیر خود به سوی بزرگی‌ها به تنبلی یا کوتاهی کردن متهم نشویم!
- (۳) از روزگارمان گاهی شکایت می‌نماییم تا متهم به تنبلی کردن یا کم‌کاری کردن در راه مقام‌های بلند نشویم!
- (۴) گاهی از روزگار شکایت کنیم تا اتهام تنبلی و کوتاهی در راه رسیدن به علو و بزرگی را به ما نزنند!

۴۲- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) إِنَّ اللَّهَ يُثَبِّتُ الْمَرْءَ عَلَى عَمَلِ حَسَنٍ يَقْتَرِنَ بِهِ الْإِخْلَاصَ: خداوند انسان را به خاطر کار نیکی پاداش می‌دهد که اخلاص همراه آن باشد.
- (۲) عَلِمَ أَنَّ الْمَخْلُصَ لِرَبِّهِ كَالْمَاشِي عَلَى الرَّمْلِ: بدان که مخلص برای پروردگارش، هم‌چون حرکت‌کننده بر روی شن است.
- (۳) لَا تَسْمَعُ خَطَوَاتِهِ وَ لَكِنَّهُ يَرَى أَثَرَهُ سَرِيعاً: گام‌هایش را نمی‌شنود اما به سرعت تأثیرش را می‌بیند.
- (۴) فَالْتَزِمَ بِالْإِخْلَاصِ تَقْبَلْ أَعْمَالَكَ كُلَّهَا! پس به اخلاص پایبند باش تا کارهایت همگی قبول شوند!

۴۳- «عِلَاقَةُ مَنْ بِهِ إِطْلَاعٌ يَأْتِنُ مِنْ جَدِيدِ تَرْتِيبِ الْأَخْبَارِ زِيَادَةٌ لِمَا كَانَ مِنْ رُؤْيَا مَجَازِي دُنْيَا مِثْلَ:»:

- (۱) اهتمامی بااطلاع علی أحدث الأخبار كثير لهذا أبحث عنها في الصحف الالكترونية!
- (۲) أنا مهتم كثير بالاطلاع على الأخبار الجديدة و لذا أفتش عنها في صحف الالكترونية!
- (۳) عندي اهتمام كثير بالأخبار الحديثة للاطلاع و لذا أبحث عنها في الصحف الالكترونية!
- (۴) أنا مبحث في الاطلاع على أحدث الأخبار كثيراً و عليه البحث عن الأخبار في الصحف الالكترونية!

۴۴- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي التَّشْكِيلِ: «تَصِيدُ الشَّبَكَةَ بَعْضَ السَّمَكِ وَ يَنْجُو بَعْضُ آخَرٍ وَ لَكِنَّ الصَّيْدَ لَنْ يَنْجُو مِنْ شَبَكْتِهِ غَدًا!»:

- (۱) الشَّبَكَةُ - بَعْضٌ - بَعْضٌ - آخَرٌ
- (۲) تَصِيدُ - السَّمَكِ - وَ لَكِنَّ - شَبَكْتِهِ
- (۳) بَعْضٌ - الصَّيْدَ - لَنْ يَنْجُو - شَبَكْتِهِ
- (۴) الشَّبَكَةُ - السَّمَكِ - يَنْجُو - غَدًا

۴۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «كَانَ الْغَرِيبُونَ يَشْعُرُونَ أَنَّ هُنَاكَ عَالَمًا غَيْرَ عَالَمِهِمُ الْمُتَخَلِّفًا!»:

- (۱) «يشعرون»: للغائبين - مزيد ثلاثي - معرب - صحيح و سالم / فعل مضارع مرفوع و مع فاعله خبر «كان» و مرفوع محلاً
- (۲) «عالمًا»: مفرد مذكر - مشتق (اسم الفاعل) - منصرف / اسم مؤخر للحروف المشبهة بالفعل و منصوب بعلامة ظاهرية
- (۳) «غير»: اسم - مفرد مذكر - معرب - منصرف - صحيح الآخر / نعت و منصوب بالتبعية من منعوته
- (۴) «المتخلف»: اسم مشتق (من مصدر تخليف) - معرف بأل - معرب / صفة و مجرور

۴۶- عَيْنُ مَا فِيهِ اسْمٌ مَعْرِفَةٌ وَاحِدٌ:

- (۱) فِي أَيِّ فَرْعٍ تَدْرُسُ؟!
- (۲) نَحْتَاجُ إِلَى نَفْسٍ أُبَيَّةٍ وَ هِمَّةٍ عَالِيَةٍ!
- (۳) جَعَلْتَ كِتَابَ عَلَى مَنْصُودَةٍ تُفِيدُنِي!
- (۴) تَفَضَّلْ لَمْ تَتَأَخَّرْ دَائِمًا!

۴۷- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ إِعْرَابُ الْخَبَرِ مَحَلِّيٌّ؟

- (۱) الْعَاقِلُ مَنْ ابْتَدَعَ عَنِ الْبَاطِلِ!
- (۲) أَنْتَ قَدَوَةٌ لْجَمِيعِنَا!
- (۳) الطَّلَابُ النَّاجِحُونَ كَنْزٌ لِلْمَجْتَمَعِ!
- (۴) هُوَ لَاءُ مَصَابِيحِ الْأُمَّةِ!

۴۸- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ عَلَامَةٌ فَرْعِيَّةٌ لِلْإِعْرَابِ:

- (۱) أَعْلَمُ وَ لَدَى لِيْفُوْزَا بِدَرَجَاتٍ عِلْمِيَّةٍ عَالِيَةٍ!
- (۲) هَذِهِ الْمَسْأَلَةُ لَا تَنَافِي عَقَائِدَاتِهِ الدِّيْنِيَّةِ وَ لَكِنْ تُخَالِفُهَا!
- (۳) ادْخَلْتُ أَصْبَعِي فِي فِيهِ فَتَعَجَّبَ الطِّفْلُ مِنْ عَمَلِي هَذَا!
- (۴) الشَّهِيدُ ضَحَّى بِأَثْمِنِ مَا عِنْدَهُ وَ هِيَ رُوحَةُ الزَّكَاةِ!

۴۹- عَيْنُ «النُّونِ» عَلَامَةٌ لِلرَّفْعِ فِي الْأَفْعَالِ الْمَضَارِعَةِ:

- (۱) بَعْضُ تَلَامِيذِي لَمْ يَتْلَوْا آيَاتِ الْقُرْآنِ الشَّرِيفَةِ!
- (۲) يَكُونُ الْإِعْتِمَادُ عَلَى أَنْفُسِنَا كَسَلًا لِمُحَارَبَةِ أَعْدَائِنَا!
- (۳) إِنَّ الْمُؤْمِنَاتِ يَعْفُونَ عَنِ الْمُذْنِبَاتِ عَفْوًا تَامًّا!
- (۴) نَقَاوَمُ أَمَامِ الْمُسْتَكْبِرِينَ حِينَمَا يَتَسَلَطُونَ عَلَى غَيْرِنَا!

۵۰- عَيْنُ الْفِعْلِ الْمَاضِي يَفِيدُ مَعْنَى الْمَضَارِعِ:

- (۱) إِنَّ ظَلَمَ الْعِبَادَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا شَرَكًا حَقًّا!
- (۲) وَ مَا تَنْفَقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ!
- (۳) مَنْ ظَلَمَ عِبَادَ اللَّهِ كَانَ اللَّهُ خَصْمَهُ!
- (۴) فَمَنْ يَعْمَلُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ!

■ عَيْنُ الْأَصْحِ وَالْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ: (۵۱ - ۵۳)

۵۱- «كثيراً ما يخطأ الناس في التفريق بين التواضع و صغر النفس و بين التكبر و علو الهمة!»:

- (۱) بسیاری از مردم تفاوتی میان تواضع و خوار کردن خود و میان تکبر و بلندی همت قائل نیستند!
- (۲) چه بسیار مردم در جدا کردن میان فروتنی و خوار کردن خود و میان خودپسندی و بلندی همت اشتباه می کنند!
- (۳) چه بسیار مردمی که تفاوت میان تواضع و تکبر و خود کوچک بینی و بلند همتی را می دانند!
- (۴) انسان ها غالباً بین فروتنی و کوچک کردن مردم و میان غرور و خود بزرگ بینی و بلند نظری اشتباه می کنند!

۵۲- «كان النَّاسُ يَنْقُضُ عَلِيَّ إِبْلِيسَ حَتَّى قَامَ بِقَطْعِ شَجَرَةِ الْغِيِّ!»:

- (۱) مرد پارسا به شیطان حمله کرد تا درختان گمراهی را قطع کرد!
- (۲) مرد پارسا شیطان را به کنار زد تا درخت گمراهی را قطع کند!
- (۳) مرد پارسا به شیطان حمله می کرد تا این که درخت گمراهی را قطع کرد!
- (۴) مرد پارسا با شیطان می جنگید تا به قطع کردن درخت گمراهی بینجامد!

۵۳- عَيْنُ الْخَطَا: «باید از کسانی که علیه دیگران توطئه می کنند تا مانع پیشرفت آنان شوند، دوری کنیم!»

- (۱) علینا أن نتجنب الذين يتآمرون على الآخرين لئلا نخونهم عن التقدم!
- (۲) لنبتعد عن الذين يتآمرون على الآخرين لئلا نخونهم عن التقدم!
- (۳) يجب علينا أن نتجنب من يتآمر على غيره لئلا نخونهم!
- (۴) علينا الابتعاد عن الذين يقومون بالتآمر على غيرهم لئلا نخونهم!

۵۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّشْكِيلِ: «أقران هذين الكتابين ثم اكتبن تلك المقالات التي طلبتها منكن معلما تكن!»

- (۱) إقرآن - المقالات - طلبت - معلما
- (۲) أقرآن - هذين - طلبت - معلما
- (۳) الكتابين - أكتبن - المقالات - من
- (۴) ثم - أكتبن - المقالات - طلبت

۵۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْأَعْرَابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «وعد الله المؤمنين و المؤمنات جنات تجري من تحتها الأنهار»

- (۱) «المؤمنات»: جمع سالم للمؤنث - مشتق و اسم فاعل (مصدره: إيمان) - معرب / معطوف و منصوب بالكسرة بالتعبئة للمعطوف عليه «المؤمنين»
- (۲) «تجري»: للغائبة - معتل و ناقص / فعل و فاعله ضمير «هي» المستتر و الجملة فعلية و نعت
- (۳) «الله»: لفظ الجلالة - اسم - مفرد مذكر - جامد - معرفة (علم) - معرب / مضاف إليه و مجرور
- (۴) «الأنهار»: جمع مكسر (مفرد: نهر، مذكر) - جامد - معرفة - منصرف / مبتدأ مؤخر و مرفوع

۵۶- عَيْنُ الْخَطَا فِي تَأْنِيثِ الْفِعْلِ مَعَ الْفَاعِلِ وَ الضَّمِيرِ مَعَ مَرْجِعِهِ:

- (۱) عمارة أحبت سودة بنتها كثيراً!
- (۲) الشمس اليوم تشرق الأبدان في الصحراء!
- (۳) النفس ترجع إلى ربها راضية مرضية!
- (۴) سودة دافعت عن عقيدتها و استشدهت في سبيلها!

۵۷- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ جَمْعُ التَّكْسِيرِ:

- (۱) و لا تقولوا لمن يقتل في سبيل الله أمواتاً!
- (۲) ذهب الطلبة إلى المدرسة في الصباح الباكر!
- (۳) سمعت أصوات جميلة في الحديقة و تلك صوت البلبل!
- (۴) و لاتكونن عليهم سبعا ضارياً تغتمهم أكلهم!

۵۸- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْأَلَةِ:

- (۱) هناك مشاهد من الحياة البسيطة في أطراف قرينتنا!
- (۲) هل تعلم أن القطعة لها مخلب يبرز حسب إرادتها؟!
- (۳) ما أجمل المصاييح التي تبدو من بعيد ساطعة عند الليل!
- (۴) يبلغ طول مسطرتي الكبيرة أضعاف طول مسطرة صديقتي!

۵۹- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ كَلِمَةِ «مَا»:

- (۱) أنت على ما نرى إنسان صبوراً! (موصولة)
- (۲) ما الفائدة من علم لا يهدينا إلى الحق! (استفهامية)
- (۳) أسفٌ لأنني ما أعطيتك ما طلبت مني يوم أمس! (نافية/ موصولة)
- (۴) ما أصعب ما تحمّلته أمّتنا الإسلامية من الاستعمار! (نافية/ موصولة)

۶۰- عَيْنُ عَائِدِ الصَّلَةِ مُحَذَوْفًا:

- (۱) يقوم التلميذ بواجباته التي تساعده في نجاحه!
- (۲) الذين يجاهدون في سبيل الله لهم أجر عظيم عند الله!
- (۳) أكل الطفل الصغير كل ما طبخت الأم له!
- (۴) الفلاح هو الذي غرس أشجاراً كثيرة في هذه الحديقة!

مقدمت، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها
صفحه‌های ۱ تا ۹۵

تاریخ شناسی

۶۱- اولین توجه انسان‌های اولیه به زمان، چه بود و در کدام تقویم هر سه سال یکبار، ماه سیزدهمی به سال اضافه می‌کردند؟

(۱) گردش شبانه‌روز - بابلی

(۲) گردش شبانه‌روز - مصری

(۳) برگزیدن شیوهی معیشت کشاورزی - بابلی

(۴) برگزیدن شیوهی معیشت کشاورزی - مصری

۶۲- در کدام مرحله از کار باستان‌شناسی، دانش و تجربه‌ی باستان‌شناس محک زده می‌شود و علت آن چیست؟

(۱) کاوش و حفاری - عدم امکان مشاهدهی مستقیم

(۲) کشف و شناسایی - تکرارناپذیری

(۳) کاوش و حفاری - تکرارناپذیری

(۴) کشف و شناسایی - عدم امکان مشاهدهی مستقیم

۶۳- قسمت اول کدام گزینه در مورد اسطوره‌شناسی تطبیقی صحیح است و زبان‌های باستانی به چه دلیل به مضامین افسانه‌ای و

حماسی می‌پردازد؟

(۱) از مهم‌ترین عرصه‌های مطالعه درباره‌ی افسانه و حماسه - احاطه بر ادوار تحول فرهنگی و اجتماعی بشر

(۲) بیان تاریخ ملت‌ها در قالب آرمان و آرزو - فراهم ساختن امکان خواندن کتاب‌ها و کتیبه‌ها و اسناد قدیمی

(۳) از مهم‌ترین عرصه‌های مطالعه درباره‌ی افسانه و حماسه - فراهم ساختن امکان خواندن کتاب‌ها و کتیبه‌ها و اسناد قدیمی

(۴) بیان تاریخ ملت‌ها در قالب آرمان و آرزو - احاطه بر ادوار تحول فرهنگی و اجتماعی بشر

۶۴- سن هر یک از آثار زیر به ترتیب به وسیله‌ی کدام روش تعیین می‌شود؟

الف) تابلوی رامبراند متعلق به قرن ۱۷ میلادی

ب) قدیمی‌ترین اجساد انسانی به دست آمده در آفریقا با قدمت ۲/۵ تا ۴ میلیون سال

(۱) شواهد نوشتاری - کربن ۱۴

(۲) حلقه‌های تنه‌ی درختان - کربن ۱۴

(۳) شواهد نوشتاری - پتاسیم آرگون

(۴) حلقه‌های تنه‌ی درختان - پتاسیم آرگون

۶۵- دلیل هر یک از گزاره‌های زیر چیست؟

«ناتوانی انسان از برکناری احساسات، عواطف، علایق و اهداف خود - یکسان نبودن نتایج مطالعات تاریخی افراد مختلف

درباره‌ی موضوعی واحد»

(۱) هر کس به اندازه‌ی شناخت و علاقه نسبت به بخشی از رخداد‌های گذشته اظهار نظر می‌کند. - انسان در جست‌وجوی گذشته‌ی جامعه‌ی خویش است.

(۲) انسان در جست‌وجوی گذشته‌ی جامعه‌ی خویش است. - هر کس به اندازه‌ی شناخت و علاقه نسبت به بخشی از رخداد‌های گذشته اظهار نظر می‌کند.

(۳) در مطالعه و بررسی پدیده‌ها معیارهای قابل اندازه‌گیری وجود ندارد. - پدیده‌های تاریخی تکرارپذیر نیستند.

(۴) پدیده‌های تاریخی تکرارپذیر نیستند. - در مطالعه و بررسی پدیده‌ها معیارهای قابل اندازه‌گیری وجود ندارد.

۶۶- در مورد استفاده از سکه‌ها به عنوان منبع تاریخ اقتصادی و اجتماعی، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) وجود سکه‌های مسی کم‌ارزش فراوان در یک منطقه نشانه‌ی نیازمندی مردم به لوازم روزمره است.

(۲) پیدا شدن سکه‌ی یک کشور در سرزمین‌های دیگر، نشانه‌ی ارتباطات متقابل بین آن‌هاست.

(۳) سکه‌ها با پراکندگی خود توان اقتصادی دولت‌ها را نشان می‌دهند.

(۴) پنهان کردن سکه‌ها در خمره‌ها نشان‌گر آن است که صاحبان پول، امنیت نداشته‌اند.

۶۷- کدام گزینه جزو دلایلی که موجب می‌شود مورخان برای تدوین سرگذشت شهرها، مناطق و شخصیت‌های تاریخی و یا اوضاع فرهنگی هر دوره از آثار هنری یاری جویند، نیست؟

- (۱) آثار هنری اختصاصی‌ترین ویژگی‌های جامعه را در زمانی مشخص آشکار می‌سازند.
- (۲) همه‌ی آثار هنری قدیمی‌ترین منابع کشف شده برای مطالعه‌ی تاریخ هستند.
- (۳) هر اثر هنری گونه‌ای رخداد تاریخی است که تا زمان حال باقی مانده است.
- (۴) این آثار تاریخی به محقق این امکان را می‌دهند که با دوران گذشته ارتباط برقرار کند.

۶۸- هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام شخصیت می‌باشد و کدام مکان به خوبی تأثیر عوامل طبیعی را بر ویرانی مناطق مسکونی نشان می‌دهد؟

الف) نوعی جغرافیای انسانی که به گذشته توجه دارد، جغرافیای تاریخی است.
ب) اعتقاد به تأثیر قاطع محیط بر زندگی انسان

- (۱) روزه دیون، هانتینگتن - جاده‌ی ابریشم
- (۲) مسعودی، راتزل - شهر غلغله
- (۳) مسعودی، هانتینگتن - جاده‌ی ابریشم
- (۴) روزه دیون، راتزل - شهر غلغله

۶۹- کدام عبارت با موضوع استفاده از نقشه‌های تاریخی به عنوان یکی از راه‌های درک بصری رویدادهای تاریخی مرتبط است و تدوین اطلس‌های تاریخی محصول چیست؟

- (۱) مقایسه‌ی دوره‌ها و سلسله‌های حکومتی از لحاظ وسعت قلمرو و خطوط مرزی - پژوهش در عرصه‌ی جغرافیای تاریخی
- (۲) مقایسه‌ی دوره‌ها و سلسله‌های حکومتی از لحاظ وسعت قلمرو و خطوط مرزی - مطالعات در حوزه‌ی پدیده‌های جغرافیایی
- (۳) آمادگی درک مفاهیم تاریخی در فضای جغرافیایی و در بستر مکان برای آموزش - پژوهش در عرصه‌ی جغرافیای تاریخی
- (۴) آمادگی درک مفاهیم تاریخی در فضای جغرافیایی و در بستر مکان برای آموزش - مطالعات در حوزه‌ی پدیده‌های جغرافیایی

۷۰- هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام آثار هنری است؟

الف) روشن‌کننده‌ی گوشه‌ای از تاریخ هنر

ب) تفهیم بهتر مطالب تاریخی با ایجاد درک بصری از موضوعات مختلف

ج) ابداع عناصر اصلی این هنر و تئوری‌های توضیح‌دهنده‌ی ارکان آن توسط یونانیان

- (۱) حجاری - عکس - فیلم
- (۲) نمایشنامه - عکس - تئاتر
- (۳) نمایشنامه - فیلم - فیلم
- (۴) حجاری - فیلم - تئاتر

۷۱- اولین اقدامی که بلافاصله پس از کشف یا شناسایی یک اثر تاریخی مطرح می‌شود، کدام است و قسمت‌هایی از سر ستون‌ها و گچ‌بری‌های یک بنای ویران شده در کدام یک از تقسیم‌بندی‌های آثار تاریخی قرار می‌گیرند؟

- (۱) نگهداری و مرمت - منقول
- (۲) استخراج و تنظیم اطلاعات - غیرمنقول
- (۳) نگهداری و مرمت - غیرمنقول
- (۴) استخراج و تنظیم اطلاعات - منقول

۷۲- به ترتیب کهن‌ترین سکه‌ی یافت شده در ایران و جهان مربوط به کدام پادشاهان است و جنس سکه‌های دریک از چه نوع فلزی بود؟

- (۱) کورش هخامنشی - کرزوس - نقره
- (۲) داریوش هخامنشی - سناخریب - طلا
- (۳) کورش هخامنشی - سناخریب - طلا
- (۴) داریوش هخامنشی - کرزوس - نقره

۷۳- در گذشته کدام نوع سکه‌های ضرب شده در بازار داخلی کشورها کاربرد بیش‌تر و همگانی‌تری داشتند و در دوره‌ی اسلامی،

کدام واحد پولی، ریشه‌ی اروپایی و نام کدام سکه از یونان گرفته شده است؟

- (۱) نقره - منات - درهم
- (۲) طلا - دینار - تومان
- (۳) نقره - تنگه - درهم
- (۴) طلا - منات - فلس

۷۴- چگونه ممکن است درک واقعی اوضاع و احوال گذشته برای عموم مردم مشکل گردد و از مسعودی نویسنده‌ی قرن چهارم هجری قمری کدام کتاب تاریخی برجا مانده است؟

- (۱) در شرایطی که تشخیص اخبار مهم از امور عادی برای مردم دشوار شود. - مروج الذهب
- (۲) در جایی که میان مردمان گذشته با مردم امروز هم‌فکری و هم‌زبانی وجود نداشته باشد. - مروج الذهب
- (۳) در صورتی که مردم در یادآوری گذشته دچار فراموشی شوند. - جامع التواریخ
- (۴) در وضعیتی که مردم با گذشت زمان نسبت به گذشته بی‌اعتنا شده باشند. - جامع التواریخ

۷۵- کدام گزینه درباره‌ی گاه‌شماری رایج در دوره‌ی هخامنشیان نادرست است؟

- (۱) این نظام گاه‌شماری نخستین نظام گاه‌شماری رایج در ایران بود.
- (۲) این گاه‌شماری، گاه‌شماری شمسی قمری بابلی بود.
- (۳) در این نظام آغاز سال با آغاز پاییز یکی بود و اولین ماه سال با جشن‌هایی هم‌زمان می‌شد.
- (۴) مبدأ این تقویم آغاز سلطنت هر شاه بود و روزهای هر ماه را شمارش می‌کردند.

۷۶- در فرهنگ ملت‌ها به کدام دلیل حماسه‌ها بیش از افسانه‌ها مورد توجه قرار گرفته است؟

- (۱) در حماسه‌ها راجع به پیدایش ملت‌ها و سنت‌ها سخن گفته می‌شود.
- (۲) حماسه‌ها بیان شاعرانه‌ی اعمال پهلوانان و قهرمانان است.
- (۳) رویدادها در حماسه‌ها دگرگون شده‌اند.
- (۴) حماسه‌ها نقش مهمی در حفظ جوامع ایفا کرده‌اند.

۷۷- خرابه‌های شهر تروا در ... آسیای صغیر توسط ... باستان‌شناس ... کشف شد.

- (۱) شرق - شلیمان - فرانسوی
- (۲) غرب - مارتین نیلسون - فرانسوی
- (۳) غرب - شلیمان - آلمانی
- (۴) شرق - مارتین نیلسون - آلمانی

۷۸- کدام مورد، از اطلاعاتی که در ثبت مشخصات سکه جمع‌آوری می‌گردد، نیست؟

- (۱) متن پشت سکه
- (۲) رنگ سکه
- (۳) مشخصات ویژه‌ی سکه مانند لحیم‌خوردگی
- (۴) وزن سکه

۷۹- نقوش حجاری شده بر روی پلکان‌های کاخ آپادانا در تخت جمشید کدام مورد را نمایش نمی‌دهند و کهن‌ترین حجاری‌های شناخته شده در کدام غارها حک شده‌اند؟

- (۱) نگرانی خاطر همیشگی ایرانیان نسبت به مشکل کم‌آبی - کاپ بلان و کمبارل
- (۲) مهم‌ترین محصولات اقتصادی ملل تابعه‌ی هخامنشیان - آلتامیرا و لاسکو
- (۳) عقاید دینی حکومت هخامنشیان و ملل تابعه‌ی آن‌ها - آلتامیرا و لاسکو
- (۴) چگونگی باریابی نمایندگان ملل مختلف به دربار شاه در جشن نوروز - کاپ بلان و کمبارل

۸۰- چند مورد از عبارات‌های زیر نادرست است؟

- هرودت از برگزاری نمایش اسطوره‌ای سوگ سیاوش در نقاط مختلف ایران خبر داده است.
- تعزیه تنها نمایش بومی - مذهبی در جهان اسلام است.
- نمایش‌نامه‌های اروپایی علاوه بر اهمیت در تاریخ ادبیات به مشخص‌تر شدن آداب و رسوم اجتماعی در گذشته‌ها یاری می‌رساند.
- شاخص‌ترین نمایش آیینی ایرانی، نقالی است.
- نمایش‌نامه‌ها آیین‌های شفاف از معضلات و مشکلات جامعه در عصر خود را نمایش می‌دهند.
- به یقین می‌توان نقالان را تنها آموزگاران تاریخ قبل از تأسیس مدارس جدید دانست.

دانش جغرافیا
نقشه و شکل زمین
صفحه‌های ۱ تا ۶۵

جغرافیای سال چهارم

۸۱- چرا امروزه جغرافیا مانند سایر علوم، پژوهش درباره‌ی سیستم را وظیفه‌ی خود می‌داند؟

- (۱) موضوع جغرافیا بررسی سیستم‌ها است.
- (۲) سیستم‌ها امروزه راه‌گشای مسائل جغرافیایی است.
- (۳) جهان عینی و اجزای آن هم‌چون سیستمی تو در تو هستند.
- (۴) پدیده‌های جغرافیایی مانند عناصر سیستم زیاد و گسترده هستند.

۸۲- در پردازش داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی از علم ... استفاده می‌کنند و در مطالعات جغرافیایی روش ... اولویت دارد و پس از جمع‌آوری داده‌ها کار ... داده‌ها آغاز می‌شود.

- (۱) آمار - میدانی - پردازش
- (۲) رایانه - کتابخانه‌ای - حذف
- (۳) رایانه - میدانی - حذف
- (۴) آمار - کتابخانه‌ای - پردازش

۸۳- از دیدگاه علم جغرافیا محیط‌های کوچک و بزرگ اجتماعی که انسان در مرحله‌ی چهارم ایجاد کرد، حاصل ترکیب چه عواملی بوده است؟

- (۱) نوع جهان‌بینی انسان‌ها، تمدن اولیه، ارتباطات
- (۲) فرهنگ، اقتصاد، ارتباطات
- (۳) عوامل جمعیتی، نوع جهان‌بینی انسان‌ها، سطح دانش و فناوری
- (۴) دانش و فناوری، اقتصاد، عوامل محیطی

۸۴- چه عاملی موجب ایجاد چشم‌اندازهای جغرافیایی متفاوتی بر سطح زمین گردیده است؟

- (۱) تفاوت عناصر محیط طبیعی و محیط اجتماعی
- (۲) تفاوت‌های فرهنگی و تشابهات فناوری
- (۳) تفاوت عناصر انسانی و اجتماعی
- (۴) مشابهت و تنوع پدیده‌های طبیعی

۸۵- کدام گزینه در ارتباط با جغرافی‌دانان مسلمان و نقش مسلمانان در گسترش دانش جغرافیا صحیح نیست؟

- (۱) ابوریحان بیرونی در پایه‌ریزی و پیشبرد جغرافیای ریاضی و نقشه‌کشی علمی بی‌رقیب بوده است.
- (۲) یاقوت حموی کتاب المسالک و الممالک را تألیف نمود که دایرة‌المعارف مکان‌ها به شمار می‌رود.
- (۳) ابوریحان بیرونی در کتاب التفهیم برای نخستین بار ارتباط اقیانوس هند و اطلس را نشان داد.
- (۴) شاخص مهم جغرافیای اسلامی در گذشته، گردآوری و تنظیم اطلاعات عمومی و جغرافیایی از سرزمین‌ها و مردمان ساکن آن‌ها بود.

۸۶- در تحلیل سیستم‌های جغرافیایی، استفاده از چه رشته‌هایی ضروری است و پنج شاخه‌ی فرعی جغرافیای طبیعی کدام است؟

- (۱) نقشه‌کشی، سنجش از دور، آمار - جغرافیای خاک‌ها، آب‌شناسی، جغرافیای زیستی، آب و هوا شناسی، زمین‌شناسی
- (۲) نقشه‌کشی، ژئومورفولوژی، آمار - خاک‌شناسی، جغرافیای آب‌ها، جغرافیای زیستی، هوا شناسی، ژئومورفولوژی
- (۳) نقشه‌کشی، سنجش از دور، آمار - جغرافیای خاک‌ها، جغرافیای آب‌ها، جغرافیای زیستی، آب و هوا شناسی، ژئومورفولوژی
- (۴) جغرافیای زیستی، ژئومورفولوژی، فنون جغرافیایی - خاک‌شناسی، آب‌شناسی، زیست‌شناسی، هواشناسی، زمین‌شناسی

۸۷- هریک از گزاره‌های زیر به ترتیب به وسیله‌ی کدام نوع شیوه‌ی شناخت جغرافیایی مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرند؟

«مراحل رشد و توسعه‌ی شهر مشهد / چگونگی توسعه‌ی شهر رفسنجان در مراحل مختلف تاریخی / عملکرد یکایک

پدیده‌های پیرامون شهر زاهدان / نحوه‌ی شکل‌گیری شهر خرم‌آباد»

- (۱) تکوینی - ساختاری - کارکردی - تکوینی
- (۲) ساختاری - تکوینی - ساختاری - کارکردی
- (۳) تکوینی - تکوینی - کارکردی - تکوینی
- (۴) ساختاری - ساختاری - ساختاری - کارکردی

۸۸- قسمت اول کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است و جغرافیا از چه طریقی حسّ میهن‌دوستی و علاقه‌ی به وطن را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند؟

- (۱) بررسی تأثیر سیاست بر مکان که به تنش‌های نژادی می‌انجامد، از مسائل مورد بحث در جغرافیای سیاسی است. - شناخت و درک مکان زندگی و پرورش احساس تعلق به آن با شناخت قابلیت‌های کشوری
- (۲) تسلط کامل یک جغرافی‌دان بر دانش برنامه‌ریزی‌های رایانه‌ای، سخت‌افزارها یا علم آمار ضرورت دارد. - آموزش شیوه‌های جلوگیری از آلودگی‌های زیست‌محیطی
- (۳) تابلوهای نمایشگر شاخص کیفیت آلودگی هوا مثال خوبی از کاربرد آمار و رایانه در شهرهای بزرگ است. - آموزش شیوه‌های جلوگیری از آلودگی‌های زیست‌محیطی
- (۴) حاصل تعامل سیاست و مکان بر زمین اثر می‌گذارد. - شناخت و درک مکان زندگی و پرورش احساس تعلق به آن با شناخت قابلیت‌های کشوری

۸۹- کدام گزینه تعریف «نقشه‌ی ذهنی» است و یکی از علل رشد استفاده از نقشه در قرن بیستم چه بوده است؟

- (۱) وسیله‌ی مناسب برای برنامه‌ریزی‌های ذهنی جغرافیایی در مقیاس‌های متفاوت - نیل به اهداف نظامی
- (۲) تصور محدودی محل زندگی توسط مردمان نخستین - وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم
- (۳) کوچک کردن پدیده‌های سطح زمین به نسبت معین - نیل به اهداف نظامی
- (۴) نقشه‌های بزرگ مقیاس برای ترسیم مکان و محله‌های مورد نظر - وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم

۹۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب بیانگر کدام یک از انواع روش‌های گردآوری اطلاعات برای تهیه‌ی نقشه است؟

«مکان و موقعیت پدیده‌ها نسبت به یکدیگر و نیز ابعاد هر پدیده، به طور دقیق اندازه‌گیری می‌شود. - وجود محدودیت‌های جغرافیایی مانند دشواری دسترسی و گستردگی منطقه، علت استفاده از این نقشه است. - این نقشه‌ها حاصل ترکیب اطلاعات سایر نقشه‌ها و مدارک موجود است.»

- (۱) زمینی - زمینی - دریایی
- (۲) هوایی - هوایی - دریایی
- (۳) هوایی - زمینی - تلفیقی
- (۴) زمینی - هوایی - تلفیقی

۹۱- پژوهش‌ها بر چه اساسی به دو نوع پژوهش‌های بنیادی و کاربردی تقسیم می‌شود و اگر پژوهشگری بخواهد علل وقوع خشکسالی را در یک ناحیه بررسی کند، از کدام روش پژوهشی باید استفاده کند؟

- (۱) هدف - توصیفی
- (۲) ماهیت و روش - علل و معلولی
- (۳) ماهیت و روش - توصیفی
- (۴) هدف - علل و معلولی

۹۲- به چه دلیل نقشه‌های دریایی آب‌های شمالی کره‌ی زمین در آینده، اهمیت بیش‌تری خواهند یافت؟

- (۱) تغییرات روزافزون سواحل و کوه‌های یخ در این منطقه
- (۲) افزایش ورود گردشگران به این ناحیه
- (۳) ضرورت مشاهده‌ی روند گرم شدن کره‌ی زمین از این منطقه
- (۴) تبدیل این منطقه به یکی از پررفت‌وآمدترین خطوط تجاری جهان

۹۳- برای هر کدام از موارد زیر به ترتیب، چه مقیاس نقشه‌ای استفاده می‌شود؟

«قاره‌ها - شهرسازی - کشورهای بزرگ - پوشش سراسر کشورها»

- (۱) بسیار بزرگ - کوچک - بزرگ - متوسط
- (۲) کوچک - متوسط - بسیار بزرگ - بزرگ
- (۳) کوچک - بزرگ - کوچک - متوسط
- (۴) بسیار بزرگ - کوچک - متوسط - بزرگ

۹۴- کدام گزینه از ویژگی‌های لازم برای انتخاب مسأله‌ی تحقیق نیست؟

- (۱) مهم و جدید
- (۲) محدود و مشخص
- (۳) واضح و روشن
- (۴) قابلیت رد یا تأیید

۹۵- هفتمین مرحله از یک پژوهش جغرافیایی کدام است و «مقاله» و «پرسش‌نامه» به ترتیب جزء کدام یک از روش‌های مربوط به جمع‌آوری داده‌ها می‌باشد؟

- (۱) پردازش داده‌ها / میدانی - کتابخانه‌ای
(۲) آزمون فرضیه / کتابخانه‌ای - کتابخانه‌ای
(۳) آزمون فرضیه / کتابخانه‌ای - میدانی
(۴) پردازش داده‌ها / کتابخانه‌ای - میدانی

۹۶- هریک از ویژگی‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از سیستم‌های تصویر است؟

الف) نقشه‌ی کشورها و قاره‌ها در اطراف مدار استاندارد واقعی تر است.

ب) برای تهیه‌ی نقشه‌ی کشورهای کوچک از این سیستم تصویر استفاده می‌شود.

ج) نصف‌النهارها به شکل خطوطی متقاطع ظاهر می‌شوند که همگی از قطب شمال عبور می‌کنند.

د) نقشه‌ی بخش‌های شمالی و جنوبی زمین گسترش یافته و از حد طبیعی خارج می‌گردد.

(۱) استوانه‌ای - استوانه‌ای - مسطح - مخروطی

(۲) مخروطی - مسطح - مسطح - استوانه‌ای

(۳) استوانه‌ای - قطبی - مخروطی - مخروطی

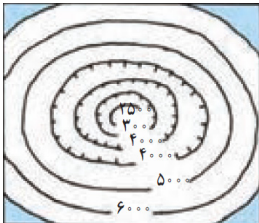
(۴) مخروطی - استوانه‌ای - مخروطی - استوانه‌ای

۹۷- پدیده‌هایی که تنها نمایش موقعیت مسطحاتی آن‌ها اهمیت دارد، جزء چه پدیده‌هایی هستند و برای نمایش «منطقه‌ی

جنگلی» و «جاده» بر روی نقشه از کدام علائم قراردادی استفاده می‌شود؟

- (۱) دوبعدی / سطحی - نقطه‌ای
(۲) سه‌بعدی / خطی - سطحی
(۳) سه‌بعدی / نقطه‌ای - خطی
(۴) دوبعدی / سطحی - خطی

۹۸- قسمت اول کدام گزینه بیانگر ویژگی دامنه‌های کم‌شیب است و تصویر زیر چه پدیده‌ای را نشان می‌دهد؟

(۱) منحنی‌های میزان از یکدیگر فاصله دارند. - گودال

(۲) منحنی‌های میزان از یکدیگر فاصله دارند. - تپه

(۳) منحنی‌های میزان بسیار فشرده و به هم نزدیک‌اند. - گودال

(۴) منحنی‌های میزان بسیار فشرده و به هم نزدیک‌اند. - تپه

۹۹- روند زمانی نمایش ارتفاعات به ترتیب در کدام گزینه به صورت صحیح آمده است و از کدام رنگ برای نمایش مناطق

کم‌ارتفاع در نقشه‌های ناهمواری استفاده می‌شود؟

(۱) هاشورهای بلند و کوتاه یا فشرده، نورپردازی و ایجاد سایه‌روشن - قهوه‌ای

(۲) نورپردازی و ایجاد سایه‌روشن، هاشورهای بلند و کوتاه یا فشرده - قهوه‌ای

(۳) نورپردازی و ایجاد سایه‌روشن، هاشورهای بلند و کوتاه یا فشرده - زرد

(۴) هاشورهای بلند و کوتاه یا فشرده، نورپردازی و ایجاد سایه‌روشن - زرد

۱۰۰- روش مطالعه‌ی علوم دیگر نسبت به جغرافیا چگونه است و در ارتباط با گیاه، وظیفه‌ی جغرافی‌دان چیست؟

(۱) بررسی اجزا با توجه به تأثیر آن‌ها بر یکدیگر - مطالعه‌ی ویژگی‌های گیاهان از نظر چگونگی تولید و تکثیر

(۲) بررسی اجزا بدون در نظر گرفتن تأثیر آن‌ها بر یکدیگر - مطالعه‌ی ویژگی‌های گیاهان از نظر چگونگی تولید و تکثیر

(۳) بررسی اجزا با توجه به تأثیر آن‌ها بر یکدیگر - بررسی نقش گیاه در ارتباط با سایر پدیده‌ها

(۴) بررسی اجزا بدون در نظر گرفتن تأثیر آن‌ها بر یکدیگر - بررسی نقش گیاه در ارتباط با سایر پدیده‌ها

علوم اجتماعی

فرهنگ جهانی، فرهنگ معاصر غرب

صفحه‌های ۱ تا ۷۱

۱۰۱- عبارات زیر به ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- جهان انسانی بخشی از جهان اجتماعی و محصول زندگی انسان است.
- بخش فردی جهان انسانی به زندگی شخصی و فردی انسان باز می‌گردد و ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان‌ها را شامل می‌شود.
- بخش اجتماعی جهان انسانی، زندگی اجتماعی را پدید می‌آورد. این بخش هویت فرهنگی نیز دارد و به همین دلیل جهان اجتماعی را جهان فرهنگی می‌نامند.

- جهان عینی بعد از انسان به وجود آمده و مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - غ

۱۰۲- به ترتیب، کدام فرهنگ‌ها ظرفیت جهانی شدن ندارند و «مقاومت در برابر فرهنگ‌های رقیب» نتیجه‌ی برخورداری از کدام ارزش است؟

(۱) فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه‌ی خاصی نیست. - حقیقت

(۲) فرهنگ‌هایی که نگاهی سلطه‌جویانه نسبت به دیگر اقوام ندارند. - مسئولیت و تعهد

(۳) فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه‌ی خاصی نیست. - مسئولیت و تعهد

(۴) فرهنگ‌هایی که نگاهی سلطه‌جویانه نسبت به دیگر اقوام ندارند. - حقیقت

۱۰۳- کدام گزینه بیان‌گر نظر گروهی است که جهان فرهنگ را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان طبیعی می‌داند؟

(۱) جهان‌های فرهنگی و ذهنی و جهان‌های طبیعی و عینی در تعامل با یکدیگر هستند.

(۲) جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ جامعه و جهان عینی و طبیعی، ماده‌ی خامی است که در معرض تصرفات انسان، قرار می‌گیرد.

(۳) ذهن افراد و فرهنگ جامعه، هویتی طبیعی و مادی دارد و جهان عینی و طبیعی، همانند ماده‌ی خامی است که در معرض تصرفات فرهنگی و اجتماعی انسان، قرار می‌گیرد.

(۴) جهان عینی و طبیعی را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند و جهان ذهنی و فردی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌دانند.

۱۰۴- هریک از عبارات زیر، به ترتیب به کدام موارد اشاره می‌کند؟

«شامل فلسفه‌ها و جهان‌بینی‌هایی است که به نفی ابعاد معنوی هستی نمی‌پردازند»، «مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است»، «در دو سده‌ی هفدهم و هجدهم، بیش‌تر رویکردی عقل‌گرایانه و راسیونالیستی داشت.» و «نوعی از جهان‌گشایی و امپراطوری که توسط اروپائیان آغاز شد.»

(۱) روشنگری - اومانیسیم - سکولاریسم - امپریالیسم (۲) سکولاریسم پنهان - اومانیسیم - روشنگری - استعمار

(۳) سکولاریسم پنهان - روشنگری - رنسانس - استعمار (۴) روشنگری - اومانیسیم - ناسیونالیسم - امپریالیسم

۱۰۵- چرا فرهنگ مغولان، شایستگی‌های لازم را برای یک فرهنگ جهانی نداشت و به چه دلیل امپراطوری مغول در چین، هند و ایران به صورت سه حکومت مستقل درآمد؟

(۱) زیرا غلبه‌ی آن‌ها بر دیگر اقوام از راه نظامی بوده است. - به دلیل گستردگی فتوحات نمی‌توانستند به یک شیوه، آن‌ها را اداره کنند.

(۲) زیرا فرهنگ مغولان، فرهنگی قومی و قبیله‌ای بود. - زیرا تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار گرفت که از نظر نظامی شکست خورده بودند.

(۳) زیرا غلبه‌ی آن‌ها بر دیگر اقوام از راه نظامی بوده است. - زیرا تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار گرفت که از نظر نظامی شکست خورده بودند.

(۴) زیرا فرهنگ مغولان، فرهنگی قومی و قبیله‌ای بود. - به دلیل گستردگی فتوحات نمی‌توانستند به یک شیوه، آن‌ها را اداره کنند.

۱۰۶- به ترتیب کدام موارد درباره‌ی ویژگی‌های مدینه‌ی تغلب، درست و درباره‌ی مدینه‌ی فاسقه، نادرست است؟

(۱) جامعه‌ای که هنجارها و رفتارهای آن موافق با حق نباشد. - جامعه‌ای که عقاید آن، حق باشد.

(۲) جامعه‌ای که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر بداند. - جامعه‌ای که عقاید آن، حق باشد.

(۳) جامعه‌ای که هنجارها و رفتارهای آن موافق با حق نباشد. - جامعه‌ای که هنجارها و ارزش‌های آن موافق با حق نباشد.

(۴) جامعه‌ای که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر بداند. - جامعه‌ای که هنجارها و ارزش‌های آن موافق با حق نباشد.

۱۰۷- فرهنگ اسلامی چگونه گروه‌های مهاجم بیگانه را در خود هضم و جذب می‌کرد؟

(۱) با عملکرد قدرت‌های سیاسی و تلاش و کوشش عالمان مسلمان از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد.

(۲) با قدرت و عمق معرفتی خود بیگانگان را ناگزیر می‌ساخت تا برای استمرار خود از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

(۳) غلبه‌ی نظامی سلجوقیان، خوارزمشاهیان و عثمانی سبب شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن آشکار شود.

(۴) از طریق عملکرد نظامی و سیاسی بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند تأثیر گذاشت.

۱۰۸- به ترتیب، پیامد هر یک از موارد زیر، کدام است؟

«شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای»، «استفاده از مکاتبی نظیر ناسیونالیسم و مارکسیسم توسط نخبگان کشورهای اسلامی» و «تجمع و تمرکز قدرت رسانه‌ای»

- (۱) مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی - مخدوش شدن وحدت امت اسلامی - تضعیف ساز و کارهای دموکراسی
 - (۲) انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی - مخدوش شدن وحدت امت اسلامی - متزلزل شدن هویت فرهنگی جوامع غیرغربی
 - (۳) مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - متزلزل شدن هویت فرهنگی جوامع غیرغربی
 - (۴) انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - تضعیف ساز و کارهای دموکراسی
- ۱۰۹- کدام‌یک در رابطه با ارزش‌های بنیادین غرب در رنسانس، در عرصه‌ی سیاسی درست نیست، اما در عرصه‌ی علم و فناوری و صنعت درست است؟

- (۱) اندیشه‌ی سیاسی جدید، آرمان‌شهر خود را بر مبنای حقوق طبیعی و خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد. - علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفه‌ی شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت را بر عهده نداشت.
 - (۲) نظام سیاسی که شکل گرفت صورتی کاملاً سکولار، دنیوی و این جهانی داشت. - در قرن هجدهم، انقلاب صنعتی از انگلستان آغاز شد و به تدریج در دیگر کشورهای اروپایی گسترش یافت.
 - (۳) اومانیسم اندیشه‌ی سیاسی جدیدی بود که از این رهگذر شکل گرفت. - در رویکرد جدید، علوم طبیعی و تجربی در بین معارف و علوم مختلف بیش‌ترین اهمیت را پیدا کرد و فناوری و صنعت رهاورد این بخش از علوم بود.
 - (۴) قوانین این نظام، ریشه در خواست و اراده‌ای دارد که مستقل از ابعاد آسمانی و الهی، عمل می‌کند. - در رویکرد جدید، فناوری و صنعت در بین معارف و علوم مختلف، بیش‌ترین اهمیت را پیدا کردند و علوم طبیعی و تجربی رهاورد این بخش از علوم بود.
- ۱۱۰- بحران معرفت شناختی جهان غرب، پیامد ... است.

- (۱) رویکرد عقل‌گرایانه و راسیونالیستی در دو سده‌ی هفدهم و هجدهم
- (۲) افول تجربه‌گرایی و حس‌گرایی در پایان قرن بیستم
- (۳) همراه شدن با مبانی اومانیستی و سکولاریسم
- (۴) رویکرد حس‌گرایانه و آمپریستی در قرون نوزدهم و بیستم

۱۱۱- شکل‌گیری علوم سکولار، پیامد مستقیم کدام مورد است؟

- (۱) بسط و گسترش دیدگاه دنیوی در تفاسیر پروتستانی در سطح فرهنگ عمومی
- (۲) تسخیر لایه‌های بنیادین فرهنگ غرب توسط رویکرد سکولار
- (۳) انکار ارزش علمی وحی، توسط فیلسوفان روشنگری
- (۴) آمیخته شدن مسیحیت با رویکردهای اساطیری و دور ماندن از ابعاد عقلانی توحید

۱۱۲- کدام‌یک، از عوامل تبدیل روابط ارباب رعیتی به روابط کارگران و سرمایه‌داران محسوب می‌شود؟

- (۱) عدم امکان جابه‌جایی و نقل و انتقال کشاورزان وابسته به زمین‌های اربابی
- (۲) اهمیت بیش‌تر علوم طبیعی و تجربی و توسعه‌ی فناوری و صنعت و ضرورت حقوق طبیعی بشر
- (۳) گسترش تجارت و رشد صنعت و ایجاد قشر جدیدی از سرمایه‌داران
- (۴) ضرورت تغییر اقتصاد متکی بر مدار کشاورزی و روابط ارباب رعیتی در رویکرد جدید

۱۱۳- عبارات زیر به ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- شبکه‌ی روابط پایداری که در یک دوره‌ی تاریخی بین جوامع مختلف شکل می‌گیرد، روابط بین‌الملل است.
- به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری، سومین مرحله از تکوین نظام جهانی است.
- استعمار، مهم‌ترین عامل برای ادغام جوامع غیر غربی در نظام جهانی جدید بود.
- تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی آن‌ها در اقتصاد را افزایش می‌دهد.

(۲) ص - ص - غ - غ

(۱) غ - ص - غ - غ

(۴) ص - غ - غ - ص

(۳) غ - ص - ص - ص

۱۱۴- کدام گزینه از عوامل پیوند بین قدرت و ثروت و تجارت در روند شکل‌گیری نظام نوین جهانی نیست؟

- (۱) نیاز دولت‌ها به سرمایه و پول بازرگانان به منظور تقویت قدرت
- (۲) نیاز بازرگانان به حمایت ناوگان نظامی دولت‌مردان برای سود بیش‌تر
- (۳) برتری صاحبان ثروت نسبت به زمین‌داران به علت رشد تجارت
- (۴) حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای و فئودال‌ها در نتیجه‌ی زوال تدریجی قدرت کلیسا

۱۱۵- مخدوش شدن سیاست‌های ملی و استقلال اقتصادی کشورهای مختلف، با کدام گزینه ارتباط بیش‌تری دارد؟

- (۱) حفظ منافع کانون‌های ثروت و قدرت از طریق سازمان‌های بین‌المللی و برداشتن موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌الملل
- (۲) پیدایش صورت‌های جدید دولت - ملت‌ها در تاریخ معاصر بشری و تغییر نظم جهانی
- (۳) حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای و ایجاد یک اقتصاد سرمایه‌محور
- (۴) محدود شدن سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌های خاص

۱۱۶- پیامد «مدیریت جهان غرب از طریق رسانه» چیست و «تربیت نخبگان کشورهای غیر غربی» نتیجه‌ی کدام مورد است؟

- (۱) تزلزل هویت فرهنگی جوامع غیر غربی - بازخوانی هویت دینی جوامع غیر غربی از نگاه فرهنگ غرب
- (۲) مدیریت فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی - تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم طبیعی و انسانی
- (۳) آسیب‌پذیری کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته - وابستگی به علوم مبتنی بر بنیان‌های معرفتی دینی و قدسی
- (۴) مدیریت فرهنگ نخبگان سیاسی جوامع غیر غربی - تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع علوم راهبردی

۱۱۷- هر یک از موارد زیر به ترتیب مرتبط با کدام موضوع است؟

«اشغال نظامی جوامع ضعیف»، «استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره» و «هضم و جذب گروه‌های مهاجم

بیگانه درون فرهنگ اسلامی»

(۱) امپریالیسم فرهنگی - استعمار - عصر نبوی	(۲) امپریالیسم سیاسی - استعمار نو - خلافت
(۳) استعمار - امپریالیسم سیاسی - بیداری اسلامی	(۴) استعمار نو - دوران خلافت - استعمار

۱۱۸- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) دولت - ملت‌های جدید، نخستین بار در آمریکای شمالی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.
- (۲) ژاپن از طریق تهدید نظامی و نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و روابط اقتصادی به صورت کشوری ضعیف درآمد که هر بخش آن، تحت تسلط یکی از کشورهای اروپایی بود.
- (۳) وابستگی کشورهای استعمارزده، مسئله‌ای است که رشد و پیشرفت را در آن کشورها به وجود می‌آورد.
- (۴) جنبش عدم تعهد، اتحادیه‌ی عرب و سازمان کنفرانس اسلامی از جمله پیمان‌های منطقه‌ای بین دولت‌ها در برابر سیاست جهانی‌سازی قدرت‌های برتر هستند.

۱۱۹- «تأثیرگذاری بر نخبگان سیاسی کشورها»، «عمیق‌ترین تأثیر در توزیع جهانی فرهنگ غربی» و «ایجاد نظم نوین» به ترتیب با

کدام موضوع مرتبط است؟

- (۱) تبلیغ‌های یهودیان - جامعه‌ی جهانی - استعمارزدگی
- (۲) فراماسونری - جهانی شدن - گسترش فرهنگ غربی
- (۳) فراماسونری - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیر غربی - جهانی شدن
- (۴) گسترش فرهنگ غربی - ترویج علوم انسانی - جامعه جهانی

۱۲۰- به ترتیب، «پنهان بودن مجریان و استعمارگران»، «سازمان یافتن اقتدار جامعه‌ی اسلامی در چارچوب مناسبات قبیله‌ای و

عشیره‌ای» و «به وجود آمدن دولت - ملت‌های جدید» مربوط به کدام دوران است؟

- (۱) استعمار فرانو - خلافت - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
- (۲) استعمار فرانو - استعمار - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
- (۳) استعمار نو - خلافت - ادغام جوامع در نظام جهانی استعمار
- (۴) استعمار نو - استعمار - ادغام جوامع در نظام جهانی استعمار

۱۲۱- طبق سخنان امام علی (ع) در باب معرفت به خدا و مبدأ هستی، علت اصلی جزء و بخش قائل شدن برای خدا چیست؟

- (۱) قائل شدن صفتی زاید برای خدا
(۲) اشاره به سوی مقام ربوبی
(۳) عدم شناخت خدا
(۴) محدود ساختن خدا

۱۲۲- معارف دینی به چه سبب مہیای تبیین عقلانی و فلسفی‌اند؟

- (۱) این معارف به زبان مابعدالطبیعه و با مفاهیم فلسفی بیان شده‌اند.
(۲) ماهیت این معارف این امکان را می‌دهد.
(۳) به دلیل عنایت الهی به تفکر در خلقت توسط انسان‌ها.
(۴) زیرا جهان‌شناسی دینی، موافق با معرفت فلسفی است.

۱۲۳- رونق بخش فلسفه‌ی مشاء، از طریق شرح بر یکی از کتب شیخ‌الرئیس چه کسی بود؟

- (۱) قطب‌الدین رازی
(۲) شهاب‌الدین سهروردی
(۳) میرداماد
(۴) خواجه نصیرالدین طوسی

۱۲۴- نحوه‌ی تجزیه و تحلیل اشیای واقعی جهان در ذهن ما و درک ما از این تجزیه و تحلیل، چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

- (۱) تصدیق وجود واقعیات جهان نیازمند استدلال است.
(۲) اذعان به واقعیت اشیا مستلزم زیادت وجود به ماهیت در جهان عینی است.
(۳) تصدیق اصل مغایرت وجود و ماهیت مستلزم استدلال نیست.
(۴) واقعیاتی مستقل از ادراک آدمی وجود دارند.

۱۲۵- با فرض این که مفهوم وجود جزء مفهوم ماهیت باشد، کدام عبارت درست خواهد بود؟

- (۱) امور خیالی واقعاً وجود خواهند داشت.
(۲) ماهیات مبهم و ناشناخته خواهند بود.
(۳) هیچ چیزی واقعاً وجود نخواهد داشت.
(۴) همه‌ی ماهیات عین یکدیگر خواهند بود.

۱۲۶- به ترتیب موارد زیر با کدام گزینه ارتباط دارند؟

لا اقتضا بودن - واقعیت اشیا - ابداع حکمت مشاء

- (۱) امکان - مواد ثلاث - مواد ثلاث
(۲) وجوب - مواد قضا یا - مواد ثلاث
(۳) امکان - کیفیت‌های سه‌گانه - مواد قضا یا
(۴) امتناع - مواد ثلاث - کیفیت‌های سه‌گانه

۱۲۷- در رابطه‌ی علیّت ...

- (۱) معلول، فرع بر وجود علت و قائم به آن نیست.
(۲) معلول، فرع بر وجود علت و قائم به آن است.
(۳) رابطه، فرع بر وجود دو طرف رابطه است.
(۴) رابطه، قائم به وجود دو طرف رابطه است.

۱۲۸- به ترتیب کدام گزینه در مورد علت ناقصه و علت تامه صادق است؟

- (۱) شرط لازم - شرط کافی
(۲) شرط لازم - شرط لازم و کافی
(۳) شرط کافی - شرط لازم و کافی
(۴) شرط کافی - شرط کافی

۱۲۹- کدام یک از موارد زیر مصداقی از صدفه و اتفاق نیست؟

- (۱) اکتفای حالت میانه نسبت به وجود و عدم برای ایجاد شی
(۲) عدم وجوددهندگی بعضی علل
(۳) امکان موجودیت معلول با تحقق علت تامه
(۴) عدم پیوستگی جریانات عالم

۱۳۰- این عبارت که «طبیعت همواره یکنواخت عمل می‌کند»، با کدام یک از اصول زیر همخوانی بیش تری دارد؟

- (۱) علیت
(۲) وجوب علی و معلولی
(۳) سنخیت
(۴) وجوب مقدم بر وجود

۱۳۱- با توجه به بیت زیر کدام عبارت درست نیست؟

«غیر این عقل تو حق را عقل‌هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست»

- (۱) علل و عوامل طبیعی در حوادث جهان مؤثرند و تأثیر آنها به واسطه‌ی قوای مجردی است که در این عالم قرار دارند.
(۲) مجردات فیض هستی را از واجب الوجود به عالم طبیعت منتقل می‌کنند.
(۳) جهان‌شناسی مشایی بر وساطت موجودات مجرد در جهان مبتنی است.
(۴) عقول واسطه‌ی تکامل موجودات و رسیدن آنها به غایات وجودیشان هستند.

۱۳۲- فارابی در ... به تأسیس فلسفه اسلامی مبادرت می‌ورزد و موضوع فصوص الحکم و آراء اهل مدینه فاضله به ترتیب ... و ... است.

(۱) رساله جمع بین رأی دو حکیم - اخلاق و حکمت - اجتماعیات

(۲) رساله جمع بین رأی دو حکیم - توحید و مابعدالطبیعه - سیاست

(۳) آراء اهل مدینه فاضله - اخلاق و حکمت - سیاست

(۴) آراء اهل مدینه فاضله - توحید و مابعدالطبیعه - اجتماعیات

۱۳۳- در رابطه با سیاست فاضله می‌توان گفت ...

(۱) از افعال زعیم سرچشمه گرفته است.

(۲) تحت هر شرایطی در مدینه تحقق می‌یابد.

(۳) هدف آن تأسیس نظام خیر و عدل است.

(۴) تفاوتی با سیاست امروزه ندارد.

۱۳۴- با توجه به آرای سیاسی و اجتماعی فارابی، کدام مورد درست نیست؟

(۱) انسان برحسب طبیعت خود، موجودی اجتماعی است.

(۲) نیاز متقابل انسان‌ها به یکدیگر، عامل برپایی جوامع بوده است.

(۳) نه تنها نیازهای مادی، بلکه برترین نیازهای انسانی نیز در اجتماع برآورده می‌شوند.

(۴) آدمیان برحسب ضرورت و برای رفع نیازهای اولیه، اجتماع بشری را تشکیل داده‌اند.

۱۳۵- به ترتیب «عالی‌ترین مضامین و دیدگاه‌های عرفانی»، «کامل‌ترین مرجع معرفی حکمت مشاء» به کدام یک از آثار شیخ‌الرئیس

مربوط می‌شود؟

(۱) اشارات و تنبیهات - قانون

(۲) منطق‌المشرفیین - شفا

(۳) نجات - شفا

(۴) اشارات و تنبیهات - نجات

۱۳۶- به ترتیب، در عبارات زیر منظور از «طبیعت» چیست؟

«هر شیء به سوی خیر و کمال سوق داده می‌شود؛ به شرطی که موانعی در راه طبیعت قرار نگیرد.»

«همه‌ی بدی‌های ظاهری در واقع زمینه‌ساز خیر و کمال بیش‌تر در طبیعت هستند.»

(۱) مرتبه‌ای از هستی - جهان طبیعت

(۲) مبدأ درونی همه‌ی اشیا که سبب حرکت و سکون آن‌هاست. - قلمرو فیض حق

(۳) مبدأ درونی همه‌ی اشیا که سبب حرکت و سکون آن‌هاست. - سوق‌دهنده‌ی اشیا به سوی غایات

(۴) جهان طبیعت - مبدأ درونی همه‌ی اشیا که سبب حرکت و سکون آن‌هاست

۱۳۷- در نظر ابن‌سینا، انس انسان با طبیعت ...

(۱) نتیجه‌ی آراستگی کامل عقل آدمی است.

(۲) بر پایه‌ی شباهت انسان و جهان است.

(۳) ثمره‌ی کسب فیوضات عالم بالا است.

(۴) حاصل انجام فرایض و عبادت‌ها است.

۱۳۸- در رساله‌ی حی‌بن یقظان هر کدام از کلمات «شرق - غرب - حی‌بن یقظان» بیانگر چیست؟

(۱) عالم مجردات - زمین - سالک

(۲) جهان انوار ملکوتی - عرصه‌ی دگرگونی - پیر

(۳) عالم کبیر - آکنده بودن از تاریکی - سالک

(۴) کوه قاف - مثال اولیه‌ی عالم کبیر - مرشد طریق

۱۳۹- در مورد رابطه‌ی انسان و جهان از نظر ابن‌سینا، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نفس انسان به مرتبه‌ای می‌تواند برسد که طبق قوانین و نوامیس جهان در آن می‌تواند تصرف کند.

(۲) اطاعت از احکام شریعت و ریاضت، انسان را با نظام جهان بیش‌تر مأنوس می‌سازد.

(۳) انجام فرائض و عبادت‌ها و مراعات زهد، انسان را برای کسب فیوضات بالاتر آماده می‌کند.

(۴) به دست آوردن کمالات توسط نفس آدمی با تناسب او با عالم هستی رابطه‌ی عکس دارد.

۱۴۰- در مورد متکلمان عقل‌گرا کدام گزینه درست نیست؟

(۱) ظاهرینی آن‌ها سبب بروز واکنش‌های شدید در عالم اسلام شد.

(۲) مکتبی عقلی است و تفاوتی با فلسفه‌ی مشاء ندارد.

(۳) در نتیجه‌ی افراط در عقل‌گرایی، به میزان عمل به دیده‌ی انکار می‌نگریستند.

(۴) موضوع تفکر خود را قرآن و حدیث می‌دانند.

- ۳۴- گزینهی «۲» (خارج از کشور ۹۰)
 ۳۵- گزینهی «۱» (خارج از کشور ۹۱)
 ۳۶- گزینهی «۲» (خارج از کشور ۹۴)
 ۳۷- گزینهی «۱» (خارج از کشور ۹۳)
 ۳۸- گزینهی «۴» (خارج از کشور ۹۲)
 ۳۹- گزینهی «۳» (کنکور سراسری ۹۳)
 ۴۰- گزینهی «۳» (کنکور سراسری ۸۸)

عربی سال چهارم

- ۴۱- گزینهی «۲»
 ۴۲- گزینهی «۳»
 ۴۳- گزینهی «۱»
 ۴۴- گزینهی «۴»
 ۴۵- گزینهی «۳»
 ۴۶- گزینهی «۳»
 ۴۷- گزینهی «۱»
 ۴۸- گزینهی «۴»
 ۴۹- گزینهی «۴»
 ۵۰- گزینهی «۳»
 ۵۱- گزینهی «۲» (کتاب آبی)
 ۵۲- گزینهی «۳» (کتاب آبی)
 ۵۳- گزینهی «۳» (کتاب آبی)
 ۵۴- گزینهی «۱» (کتاب آبی)
 ۵۵- گزینهی «۱» (کنکور سراسری ۹۳)
 ۵۶- گزینهی «۱» (کتاب آبی)
 ۵۷- گزینهی «۴» (کتاب آبی)
 ۵۸- گزینهی «۱» (خارج از کشور ۸۸)
 ۵۹- گزینهی «۴» (کنکور سراسری ۹۲)
 ۶۰- گزینهی «۳» (خارج از کشور ۸۶)

تاریخ شناسی

- ۶۱- گزینهی «۱»
 ۶۲- گزینهی «۳»
 ۶۳- گزینهی «۳»
 ۶۴- گزینهی «۴»
 ۶۵- گزینهی «۲»

ریاضی پایه (سال چهارم)

- ۱- گزینهی «۳»
 ۲- گزینهی «۴»
 ۳- گزینهی «۱»
 ۴- گزینهی «۳»
 ۵- گزینهی «۲»
 ۶- گزینهی «۳»
 ۷- گزینهی «۳»
 ۸- گزینهی «۱»
 ۹- گزینهی «۴»
 ۱۰- گزینهی «۲»
 ۱۱- گزینهی «۱» (کتاب آبی)
 ۱۲- گزینهی «۲» (کتاب سه سطحی)
 ۱۳- گزینهی «۴» (کنکور سراسری ۹۳)
 ۱۴- گزینهی «۳» (خارج از کشور ۹۰)
 ۱۵- گزینهی «۳» (خارج از کشور ۹۲)
 ۱۶- گزینهی «۳» (خارج از کشور ۸۷)
 ۱۷- گزینهی «۱» (کتاب آبی)
 ۱۸- گزینهی «۳» (کنکور آزاد ۸۳)
 ۱۹- گزینهی «۴» (کتاب سه سطحی)
 ۲۰- گزینهی «۱» (کتاب سه سطحی)

ادبیات فارسی سال چهارم

- ۲۱- گزینهی «۴»
 ۲۲- گزینهی «۲»
 ۲۳- گزینهی «۱»
 ۲۴- گزینهی «۲»
 ۲۵- گزینهی «۱»
 ۲۶- گزینهی «۲»
 ۲۷- گزینهی «۳»
 ۲۸- گزینهی «۲»
 ۲۹- گزینهی «۴»
 ۳۰- گزینهی «۱»
 ۳۱- گزینهی «۳» (کنکور سراسری ۹۲)
 ۳۲- گزینهی «۲» (خارج از کشور ۹۴)
 ۳۳- گزینهی «۳» (کنکور سراسری ۹۳)

علوم اجتماعی

- ۱۰۱- گزینهی «۳»
 ۱۰۲- گزینهی «۲»
 ۱۰۳- گزینهی «۲»
 ۱۰۴- گزینهی «۲»
 ۱۰۵- گزینهی «۲»
 ۱۰۶- گزینهی «۴»
 ۱۰۷- گزینهی «۲»
 ۱۰۸- گزینهی «۱»
 ۱۰۹- گزینهی «۳»
 ۱۱۰- گزینهی «۲»
 ۱۱۱- گزینهی «۳»
 ۱۱۲- گزینهی «۳»
 ۱۱۳- گزینهی «۳»
 ۱۱۴- گزینهی «۴»
 ۱۱۵- گزینهی «۱»
 ۱۱۶- گزینهی «۲»
 ۱۱۷- گزینهی «۲»
 ۱۱۸- گزینهی «۴»
 ۱۱۹- گزینهی «۳»
 ۱۲۰- گزینهی «۱»

(خارج از کشور ۹۵)

فلسفه‌ی سال چهارم

- ۱۲۱- گزینهی «۳»
 ۱۲۲- گزینهی «۲»
 ۱۲۳- گزینهی «۴»
 ۱۲۴- گزینهی «۳»
 ۱۲۵- گزینهی «۱»
 ۱۲۶- گزینهی «۱»
 ۱۲۷- گزینهی «۲»
 ۱۲۸- گزینهی «۲»
 ۱۲۹- گزینهی «۲»
 ۱۳۰- گزینهی «۳»
 ۱۳۱- گزینهی «۱»
 ۱۳۲- گزینهی «۲»
 ۱۳۳- گزینهی «۳»
 ۱۳۴- گزینهی «۴»
 ۱۳۵- گزینهی «۲»
 ۱۳۶- گزینهی «۲»
 ۱۳۷- گزینهی «۲»
 ۱۳۸- گزینهی «۲»
 ۱۳۹- گزینهی «۴»
 ۱۴۰- گزینهی «۲»

(خارج از کشور ۹۴)

(کنکور سراسری ۹۷)

- ۶۶- گزینهی «۳»
 ۶۷- گزینهی «۲»
 ۶۸- گزینهی «۴»
 ۶۹- گزینهی «۳»
 ۷۰- گزینهی «۲»
 ۷۱- گزینهی «۱»
 ۷۲- گزینهی «۲»
 ۷۳- گزینهی «۱»
 ۷۴- گزینهی «۲»
 ۷۵- گزینهی «۱»
 ۷۶- گزینهی «۴»
 ۷۷- گزینهی «۳»
 ۷۸- گزینهی «۲»
 ۷۹- گزینهی «۱»
 ۸۰- گزینهی «۲»

جغرافیای سال چهارم

- ۸۱- گزینهی «۳»
 ۸۲- گزینهی «۱»
 ۸۳- گزینهی «۳»
 ۸۴- گزینهی «۱»
 ۸۵- گزینهی «۲»
 ۸۶- گزینهی «۳»
 ۸۷- گزینهی «۳»
 ۸۸- گزینهی «۴»
 ۸۹- گزینهی «۲»
 ۹۰- گزینهی «۴»
 ۹۱- گزینهی «۴»
 ۹۲- گزینهی «۴»
 ۹۳- گزینهی «۳»
 ۹۴- گزینهی «۴»
 ۹۵- گزینهی «۴»
 ۹۶- گزینهی «۲»
 ۹۷- گزینهی «۴»
 ۹۸- گزینهی «۱»
 ۹۹- گزینهی «۳»
 ۱۰۰- گزینهی «۴»

ریاضی پایه (سال چهارم)

-۱

(فاطمه قویمیان)

$$n = k \Rightarrow 1 + 4 + 7 + \dots + (3k - 2) = \frac{3k^2 - k}{2}$$

$$n = k + 1 \Rightarrow 1 + 4 + 7 + \dots + (3k - 2) + \underbrace{3(k+1) - 2}_{(3k+1)}$$

$$= \frac{3(k+1)^2 - (k+1)}{2}$$

پس به طرفین فرض، جمله‌ی $3k + 1$ را اضافه می‌کنیم.

(ریاضی پایه، استرلال ریاضی، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

-۲

(امیر زراندوز)

باید به دنبال دو عدد گنگ باشیم که ضربشان گویا شود. در گزینه‌ی «۴» خواهیم داشت:

$$\underbrace{(2\sqrt{3}-1)(2\sqrt{3}+1)}_{\text{اتحاد مزدوج}} = (2\sqrt{3})^2 - 1^2 = 12 - 1 = 11 \text{ گویا}$$

ولی در بقیه‌ی گزینه‌ها حاصل ضرب دو عدد، عددی گنگ می‌شود.

$$\text{گزینه‌ی «۱»}: (\sqrt{2})(\sqrt{3}) = \sqrt{6}$$

$$\text{گزینه‌ی «۲»}: (\sqrt{5}-1)(\sqrt{2}+1) = \sqrt{10} + \sqrt{5} - \sqrt{2} - 1$$

$$\text{گزینه‌ی «۳»}: (2\sqrt{2}-3)(2\sqrt{3}-1) = 4\sqrt{6} - 2\sqrt{2} - 6\sqrt{3} + 3$$

(ریاضی پایه، استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

-۳

(کوروش داودی)

اگر a ، b و c سه جمله‌ی متوالی یک دنباله‌ی حسابی باشند، داریم:

$$2b = a + c$$

$$2(x+2) = 3 - \sqrt{2} + 7 + \sqrt{2} = 10 \Rightarrow 2x + 4 = 10 \Rightarrow x = \frac{6}{2} = 3$$

$$3 - \sqrt{2}, 5, 7 + \sqrt{2}, \dots$$

$$d = 5 - (3 - \sqrt{2}) = 5 - 3 + \sqrt{2} = 2 + \sqrt{2}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱)

-۴

(امیر زراندوز)

$$\begin{cases} a_5 = 160 \Rightarrow ar^4 = 160 \\ a_7 = 40 \Rightarrow ar^6 = 40 \end{cases} \xrightarrow{\text{تقسیم روابط بر هم}} \frac{ar^4}{ar^6} = \frac{160}{40}$$

$$\Rightarrow r^2 = 4 \xrightarrow{r>0} r = 2$$

$$ar^2 = 40 \xrightarrow{r=2} 4a = 40 \rightarrow a = 10$$

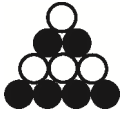
$$S_n = \frac{a(1-r^n)}{1-r} \Rightarrow S_7 = \frac{10(1-2^7)}{1-2} = \frac{10(1-128)}{-1}$$

$$= \frac{10(-127)}{-1} = 1270$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۸)

-۵

(امیر زراندوز)

$1 + 3 = 4 =$ تعداد دایره‌های سفید \Rightarrow (شکل چهارم)

بنابراین برای به دست آوردن تعداد دایره‌های سفید شکل هشتم اعداد فرد کوچک‌تر از ۸ را با هم جمع می‌کنیم.

$$\Rightarrow 1 + 3 + 5 + 7 = 16 = \text{تعداد دایره‌های سفید در شکل هشتم}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۸ تا ۴۹)

-۶

(سعید حسن‌فان‌پور)

جملات دنباله را می‌نویسیم:

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, 233$$

مجموع n جمله‌ی اول دنباله‌ی فیبوناتچی از رابطه‌ی زیر به دست می‌آید:

$$S_n = 2F_n + F_{n-1} - 1 = 2 \times 233 + 144 - 1 = 609$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۳)

-۷

(کوروش داودی)

$$9\sqrt{27} = 3^4 \Rightarrow 3^2 \times 3^2 = 3^4$$

$$3^2 = 3^4 \Rightarrow \frac{x}{4} = \frac{y}{2} \Rightarrow 2x = 28$$

$$x = \frac{28}{2} = 14$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۶)

-۸

(سعید حسن‌فان‌پور)

$$\left. \begin{aligned} 10^b + c &= 10^b \times 10^c \\ \log a = b &\Rightarrow 10^b = a \Rightarrow 10^b \times 10^c = a \times b = ab \\ \log b = c &\Rightarrow 10^c = b \end{aligned} \right\} \Rightarrow 10^b \times 10^c = a \times b = ab$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۶)

-۹

(عمیرضا سیوری)

نماد علمی هر یک از گزینه‌ها را می‌یابیم:

$$\text{گزینه‌ی «۱»}: 0.022 = 2/2 \times 10^{-2}$$

$$\text{گزینه‌ی «۲»}: 55 \times 10^{-2} + 4 \times 10^{-2} = (55 + 4) \times 10^{-2}$$

$$= 59 \times 10^{-2} = 5/9 \times 10 \times 10^{-2} = 5/9 \times 10^{-1}$$

$$\text{گزینه‌ی «۳»}: 2 \times 0.11 \times 10^{-3} = 0.22 \times 10^{-3} = 2/2 \times 10^{-4}$$

$$\text{گزینه‌ی «۴»}: \frac{44 \times 10^{-4}}{0.02} = \frac{4/4 \times 10 \times 10^{-4}}{2 \times 10^{-2}} = \frac{4/4 \times 10^{-3}}{2 \times 10^{-2}}$$

$$= \frac{4/4}{2} \times \frac{10^{-3}}{10^{-2}} = 2/2 \times 10^{-1}$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

-۱۰

(سؤال حسن قان پور)

$$\begin{aligned} 0.0419 &= 419 \times 10^{-4} \Rightarrow \log(419 \times 10^{-4}) \\ &= \log 419 + \log 10^{-4} = -4 + \log 419 \\ 1000 < 419 < 10000 &\xrightarrow{\log} \log 1000 < \log 419 < \log 10000 \\ \Rightarrow 2 < \log 419 < 3 &\Rightarrow -2 < \log 0.0419 < -1 \end{aligned}$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۵۹ تا ۷۰)

-۱۱

(سؤال ۷۸۷ کتاب آبی)

با استدلال استنتاجی می‌توان ثابت کرد عدد $ab \times 101$ به فرم $abab$ می‌باشد.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

-۱۲

(سؤال ۱۱ کتاب سه‌سطحی)

موارد الف و پ را با استدلال استنتاجی می‌توان ثابت کرد.

مثال نقض مورد (ب): $2 \times 3 = 6$

مثال نقض مورد (ت): $\sqrt{2} \times \sqrt{8} = \sqrt{16} = 4$

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

-۱۳

(کنکور سراسری ۹۳)

$$\begin{aligned} S_5 &= 60 \Rightarrow \frac{5}{2}[2a_1 + 4d] = 60 \Rightarrow \frac{1}{2} \times 2a_1 + \frac{1}{2} \times 4d = 12 \\ \Rightarrow a_1 + 2d &= 12 \quad (I) \\ a_4 + a_5 &= 2(a_1 + a_2 + a_3) \Rightarrow (a_1 + 3d) + (a_1 + 4d) \\ &= 3(a_1 + a_1 + d + a_1 + 2d) \Rightarrow 2a_1 + 7d = 9a_1 + 9d \\ &\qquad\qquad\qquad 3a_1 + 2d \\ \Rightarrow 7d - 9d &= 9a_1 - 2a_1 \Rightarrow 7a_1 = -2d \Rightarrow a_1 = \frac{-2}{7}d \quad (II) \end{aligned}$$

مقدار به دست آمده برای a_1 در رابطه‌ی (II) را در رابطه‌ی (I) جایگذاری می‌کنیم.

$$\begin{aligned} a_1 + 2d &= 12 \Rightarrow \frac{-2}{7}d + 2d = 12 \Rightarrow \frac{-2d + 14d}{7} = 12 \\ \Rightarrow \frac{12d}{7} &= 12 \Rightarrow d = 7 \times 1 = 7 \end{aligned}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱)

-۱۴

(فارج از کشور ۹۰)

چون هر جمله $\frac{2}{3}$ جمله قبلی است، پس $r = \frac{2}{3}$ و $S_5 = \frac{211}{27}$.

$$\begin{aligned} \Rightarrow S_n &= \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1} \Rightarrow \frac{211}{27} = \frac{a_1 \left(\left(\frac{2}{3} \right)^5 - 1\right)}{\frac{2}{3} - 1} \\ \Rightarrow \frac{211}{27} &= \frac{a_1 \times \frac{-211}{243}}{\frac{-1}{3}} \Rightarrow \frac{211}{27} = \frac{3a_1 \times 211}{243} \Rightarrow 27a_1 = 81 \\ \Rightarrow a_1 &= \frac{81}{27} = 3 \end{aligned}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۸)

-۱۵

(فارج از کشور ۹۲)

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{1}{\frac{4}{3}} = \frac{3}{4} \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a_1}{1-r} = \frac{\frac{4}{3}}{1-\frac{3}{4}} = \frac{\frac{4}{3}}{\frac{1}{4}} = \frac{16}{3}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

-۱۶

(فارج از کشور ۸۷)

$$F_n = 377 \text{ و } F_{n-1} = 233$$

$$S_n = 2F_n + F_{n-1} - 1 = 2(377) + 233 - 1 = 754 + 232 = 986$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۳)

-۱۷

(سؤال ۹۶۷ کتاب آبی)

اگر مقداری را که می‌خواهیم به عدد ۲۸ اضافه کنیم، x در نظر بگیریم، خواهیم داشت:

$$\log_4(28 + x) = 3$$

اکنون با توجه به تعریف لگاریتم داریم:

$$28 + x = 4^3 \Rightarrow 28 + x = 64 \Rightarrow x = 64 - 28 = 36$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۴)

-۱۸

(کنکور آزاد ۸۳)

$$\log_3(\log_3^x) = 1 \Rightarrow \log_3^x = 3 \Rightarrow x = 3^3 = 8$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۴)

-۱۹

(سؤال ۱۰۶ کتاب سه‌سطحی)

$$\log_x^{243} = \frac{5}{3} \Rightarrow 243 = x^{\frac{5}{3}} \Rightarrow 3^5 = x^{\frac{5}{3}}$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین را به توان ۳ می‌رسانیم}} (3^5)^3 = x^5$$

$$\Rightarrow (3^3)^5 = x^5 \Rightarrow x = 3^3 = 27$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۴)

-۲۰

(سؤال ۱۱۰ کتاب سه‌سطحی)

$$\log_3^{(x-2)} = 2 \Rightarrow x - 2 = 3^2$$

$$\Rightarrow x = 9 + 2 = 11 \Rightarrow x + 5 = 16$$

$$\Rightarrow \log_{\frac{1}{2}}^{(x+5)} = \log_{\frac{1}{2}}^{16} = -a^2$$

$$\Rightarrow 16 = \left(\frac{1}{2}\right)^{-a^2} \Rightarrow 2^4 = 2^{a^2} \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = \pm 2$$

(ریاضی پایه، لگاریتم، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۴)

ادبیات فارسی سال چهارم

-۲۱

(سیریمال طباطبایی نژاد)

در بیت گزینیهی «۴» «هویدا و پیدا» واژه‌های قافیه و مصوّت بلند «ا» تک حرف اصلی قافیه است. (طبق قاعده‌ی یک)

تشریح گزینیهای دیگر:

گزینیهی «۱»: جام و لعل فام = قافیه / حروف اصلی = «ام» / مطابق قاعده‌ی دو.

گزینیهی «۲»: صحبت، خدمت = قافیه / حروف اصلی = «ت» / مطابق قاعده‌ی دو.

گزینیهی «۳»: دلخواه، بگاه = قافیه / اه = حروف اصلی قافیه / مطابق قاعده‌ی دو. (ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۵ و ۶)

-۲۲

(موسی اکبری)

در بیت گزینیهی «۲» قافیه طبق تبصره‌ی (۳) صحیح است در حالی که ابیات سایر گزینیها مطابق تبصره‌ی (۱) دارای حرف یا حروف الحاقی هستند.

(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۸ و ۹)

-۲۳

(سیریمال طباطبایی نژاد)

در مقایسه با مصراع دوم و روان خواندن شعر می‌فهمیم همزه‌ی «بداندیش» حذف می‌شود.

صامت «ن» بعد از مصوّت بلند در «نادان» هم حذف می‌شود. هجای پایانی مصراع «باد» که هجای کشیده است، در پایان مصراع بلند محسوب می‌شود.

بَ	دَن	دِیـ	شِ	نَا	دَا	کِـ	مَط	رَو	د	بَاد
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

-۲۴

(عارفه‌سارات طباطبایی نژاد)

وزن بیت گزینیهی «۲»، «مستفعل مستفعل مستفعل فعل لن» یا «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

-۲۵

(همید مهرثی)

بیت (الف): بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه

بیت (ب): آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن - بلند بودن هجای پایان مصراع - ابدال - حذف همزه

بیت (ج): بلند بودن هجای پایان نیم‌مصراع - قلب - بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه

بیت (د): بلند بودن هجای پایان مصراع - آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن - ابدال - حذف همزه

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۵)

-۲۶

(فانزّه بیغری)

بیت گزینیهی «۲» در وزن «فعلاتن مفاعیلن فعلن» سروده شده است و نام بحر آن «خفیف مسدس مخبون محذوف» است.

تشریح گزینیهای دیگر:

گزینیهی «۱»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینیهی «۳»: فعات فاعلاتن فعات فاعلاتن

گزینیهی «۴»: مستفعل فاعلات فعلن یا مفعول مفاعیلن فعولن

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌ی ۵۵)

-۲۷

(املان قزلبو)

در بیت گزینیهی «۳» ویژگی‌های سبک خراسانی مثل کاربرد کم لغات عربی، طبیعی بودن توصیفات و صراحت بیان دیده می‌شود.

تشریح گزینیهای دیگر:

گزینیهی «۱»: اجتناب از صراحت بیان، درون‌گرایی، ترکیبات نو، غیر حسی بودن توصیفات و تشبیه‌ها (دفتر عقل - آیت عشق)، توجه بیش از حد به آرایه‌های ادبی.

گزینیهی «۲»: استفاده از تلمیح (باغ جنان) - رفتن زبان به سوی دشواری - عرفانی شدن و درون‌گرایی

گزینیهی «۴»: کثرت لغات و ترکیب‌های عربی (ازرق‌پوش، رخصت، خبث)، پیچیدگی و دشواری زبان.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸ و ۸۱)

-۲۸

(عارفه‌سارات طباطبایی نژاد)

مفهوم عبارت سؤال و بیت گزینیهی «۲»، غنیمت شمردن فرصت عمر است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۷۷)

-۲۹

(فانزّه اسماعیلی)

«چه» در گزینیهای «۱»، «۲» و «۳» مثل صورت سؤال برای تحلیل آمده است ولی در گزینیهی «۴» مفهوم استفهامی دارد.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۸۷)

-۳۰

(فانزّه بیغری)

ابیات گزینیهای «۲» و «۳» و «۴» این مفهوم را بیان می‌کنند که پس از مرگ همه چیز از بین می‌رود، حتی اگر قدرتمندترین چیزها در جهان بوده باشند ولی گزینیهی «۱» به ولادت حضرت محمد (ص) اشاره دارد که با تولدش آتش آتشکده‌ی قصر انوشیروان خاموش شد و کنگره‌های ایوان او ترک برداشتند.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۲)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»:

در رکن اول مصراع اول، «فاعلاتن» به جای «فعلاتن» آورده شده است. هم‌چنین در هجای آخر هر دو مصراع، اختیار وزنی بلند بودن هجای پایان مصراع آمده است. هجای یازدهم مصراع اول نیز تغییر مصوت کوتاه به بلند دارد.

گزینه‌ی «۳»:

در رکن اول مصراع دوم، «فاعلاتن» به جای «فعلاتن» آمده است. هم‌چنین هجای آخر مصراع دوم، بلند تلفظ شده است. ابدال نیز در رکن آخر هر دو مصراع وجود دارد.

گزینه‌ی «۴»:

در هجای آخر هر دو مصراع، هجای کشیده، بلند تلفظ شده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۳)

(فارج از کشور ۹۱)

-۳۵

وزن بیت صورت سؤال و گزینه‌ی «۱» هر دو «مفاعلتن فاعلتن مفاعلتن فعلن» می‌باشد.

ء	گر	ب	مد	هـ	ب	ت	خو
U	-	U	-	U	U	U	-
گ	ره	ز	دل	ب	گ	شا	وز

ن	عا	ش	قس	ت	م	باح
U	-	U	-	U	U	-
س	په	ر	یا	د	م	کن

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: «فاعلاتن) فاعلتن فاعلتن فاعلتن فعلن»

گزینه‌ی «۳»: «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» یا «مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن»

گزینه‌ی «۴»: «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن»

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۲)

(فارج از کشور ۹۴)

-۳۶

وزن بیت مفاعلتن فاعلتن مفاعلتن فعلن (مجتث مثنی مخبون محذوف) است.

ب	بر	د	با	ر	ی	خا	ک
U	-	U	-	U	U	-	-
ب	نق	ش	بن	د	ی	ء	ب
U	-	U	-	U	U	-	-

ب	حد	ذ	ت	ء	تش
U	-	U	-	-	-
ب	عط	ر	سا	ی	باد
U	-	U	-	UU	-

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌ی ۵۴)

-۳۱

(کنکور سراسری ۹۲)

قافیه کردن «فضل» با «عدل» نادرست است، چراکه حروف اصلی قافیه متفاوت‌اند ← ضل و عدل در گزینه‌ی «۱» تفاوت مصوت‌های کوتاه با داشتن حروف الحاقی طبق تبصره‌ی (۳) صحیح می‌باشد.

(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۸ تا ۱۲)

-۳۲

(فارج از کشور ۹۴)

را: ردیف / کشته و رشته: واژه‌های قافیه. واژه‌های کرده و بسته، نمی‌توانند قافیه باشند، «ه» طبق تبصره‌ی دو، در دو واژه، حرف الحاقی است که قبل از آن، حروف مشترکی به عنوان حروف قافیه وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: کنند و زنند: قافیه‌ی اول / رو و بو: قافیه‌ی دوم

گزینه‌ی «۳»: بتافت (سریچی کرد) و بتافت (آزرد): قافیه‌ی اول / مادر و آذر: قافیه‌ی دوم

گزینه‌ی «۴»: جهان و جاودان: قافیه‌ی اول / فانی و بمانی: قافیه‌ی دوم.

(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌ی ۱۱)

-۳۳

(کنکور سراسری ۹۳)

وزن بیت گزینه‌ی «۳»، «مفاعلتن فاعلتن مفاعلتن فعلن» است.

ه	زا	ر	عق	ل	ء	دب	دا
ک	نو	ک	مس	ت	خ	را	بم
U	-	U	-	U	U	-	-

ش	تم	م	نی	خا	ج
ص	لا	ح	بی	ء	د
U	-	U	-	U	-

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۲)

-۳۴

(فارج از کشور ۹۰)

تغییر مصوت کوتاه به بلند				تغییر مصوت بلند به کوتاه			
فقد	ت	ف	ر	معد	غز	زی	رو
-	U	U	U	-	-	U	-
-	-	U	U	-	-	U	U
دس	نی	ج	ک	یم	گو	ب	ک
فاعلتن				فاعلتن			

ابدال					
را	ما	زد	سو	ب	ه
-	-	-	-	U	U
-	U	U	-	-	U
بار	ن	خا	ش	ز	ت
فاعلتن			فاعلتن		

-۳۷

(قارچ از کشور ۹۳)

بیت گزینیه‌ی «۱» بر وزن «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» می‌باشد که از جمله‌ی اوزان دوری نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: «مفتعلن مفاعِلن / مفتعلن مفاعِلن»

گزینه‌ی «۳»: «مفتعلن فاعِلن / مفتعلن فاعِلن»

گزینه‌ی «۴»: «مفاعِلن فعلاَتِن / مفاعِلن فعلاَتِن»

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

-۳۸

(قارچ از کشور ۹۲)

گسترش غزلیات و مثنوی‌های عاشقانه‌ای که هنوز ماندگار و معروف است، از ویژگی‌های فکری سبک عراقی به شمار می‌رود.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۸ و ۸۰)

-۳۹

(کنکور سراسری ۹۳)

مفهوم عبارت صورت سؤال و بیت گزینیه‌ی «۳»: در جهان خلقت و در آفرینش کیهان، هیچ خطایی صورت نگرفته است و همه چیز در کمال بی‌نقصی آفریده شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

مفهوم بیت گزینیه‌ی «۱»: تو (انسان)، اندازه‌ی دو جهان، قرب و منزلت داری، ولی خود را گرامی نمی‌داری، سروری و سرداری جهان از آن توست.

مفهوم بیت گزینیه‌ی «۲»: در عالم عشق، همه برابرند.

مفهوم بیت گزینیه‌ی «۴»: من پایبند جسم و تن شده‌ام درحالی‌که همراه کاروان جان هستم.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌ی ۸۸)

-۴۰

(کنکور سراسری ۸۸)

بیت مورد سؤال و گزینیه‌ی «۳»، به ناپایداری مقام و ثروت دنیا و مرگ قطعی پادشاهان و بزرگان جهان فانی دلالت دارند که در درس ۱۳ مفاهیم مشابه این مفهوم در ابیات هست، اما در گزینیه‌های دیگر به ترک دل‌بستگی‌های این دنیای زودگذر تأکید شده است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۲)

عربی سال چهارم

-۴۱

(رضا معصومی)

نَشْتَكِي: شکایت می‌کنیم / بعضِ الأحيان: گاهی وقت‌ها / حَتَّى لَا تَنْتَهَمَ: تا مَتَهَم نشویم / الكسل أو التَّقْصِير: تنبلی یا کوتاهی / فی مسیرنا: در مسیرمان، در راه خود / نحوَ المَعَالِي: به سوی بزرگی‌ها

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

-۴۲

(سیرمهمر علی مرتضوی)

«لا تسمع» فعل مجهول است و «خطوات» نایب فاعل آن است، پس ترجمه‌ی صحیح عبارت این چنین است:

«گام‌هایش شنیده نمی‌شود اما او به سرعت اثرش را می‌بیند!»

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

-۴۳

(درویشعلی ابراهیمی)

«علاقه‌ی من»: اِهْتِمَامِي، حَبِي / «اطّلاع یافتن از»: الاطّاع علی /

«جدیدترین»: اَحْدَث / «دنبال می‌کنم»: اِبْحَثُ عَنْ...، اَفْتَشُ عَنْ..

/ «روزنامه‌های مجازی»: الصّحف الالکترونیّة

(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

-۴۴

(سیرمهمر علی مرتضوی)

«ینجو» فعل مضارع معتل ناقص است و در حالت مرفوع بودن، علامت اعراب در آخرش ظاهر نمی‌شود، بنابراین حرکت‌گذاری عبارت این چنین است:

«تَصِيدُ الشَّبَكَةَ بَعْضَ السَّمَكِ وَ يَنْجُو بَعْضَ آخَرٍ وَلَكِنَّ الصَّيْدَ لَنْ يَنْجُو مِنْ شَبَكْتِهِ غَدًا!»

(عربی سال چهارم، اعراب‌گذاری، ترکیبی)

-۴۵

(سیرمهمر علی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «مزید ثلاثی و مرفوع محلاً» نادرست است.

گزینه‌ی «۲»: «مشتق...» نادرست است.

گزینه‌ی «۴»: «مصدر تخلیف» نادرست است.

(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و اعراب، صفحه‌ی ۳۳)

-۴۶

(درویشعلی ابراهیمی)

ضمیر «ی» در فعل «تَفِيدَنِي» یک اسم معرفه است، در گزینیه‌های «۱»، «۲» و «۴» اسم معرفه به کار نرفته است.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۷)

-۴۷

(ابوالفضل تافیک)

کلمه‌ی «مَن» خبر است و به‌دلیل مبنی بودن، اعراب محلی دارد.

در سایر گزینیه‌ها «قِدوَة، کَنْز و مصابیح» خبر معرب و مرفوع هستند.

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

-۴۸

(درویشعلی ابراهیمی)

اگرچه «أثمن» اسمی غیرمنصرف است، ولی چون به «ما» اضافه شده است، جرّش با علامت اصلی اعراب است.

در گزینیه‌های دیگر «ولدی، لیفوزا، إعتقادات، فیه» دارای علامت فرعی اعراب هستند.

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۴۹-

(سیرممد علی مرتضوی)

«یتسلطون» مضارع مرفوع به ثبوت نون است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «لم یتلوا» مضارع مجزوم است، نه مرفوع.

گزینه‌ی «۲»: نون در «یکون» جزو سه حرف اصلی (ریشه) فعل است.

گزینه‌ی «۳»: نون در «یعفون» ضمیر للغائبات است، نه علامت اعراب.

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۵۰-

(درویشعلی ابراهیمی)

هرگاه فعل شرط به صورت فعل ماضی باشد، معنای آن در فارسی به صورت مضارع می‌شود، در گزینه‌ی «۳»: «ظلم» فعل شرط و ماضی است.

(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۵۱-

(سؤال ۶۸۵ کتاب آبی)

«کثیراً ما»: چه بسیار / «یخطأ»: (در این جا) اشتباه می‌کنند / «التفریق»: جدا کردن، تفاوت قائل شدن / «صغرانفس»: خوار کردن خود / «علو الهمة»: بلندی همت

(عربی سال چهارم، ترجمه، صفحه‌ی ۱۰)

۵۲-

(سؤال ۶۶۳ کتاب آبی)

«کان ینقض علی»: (ماضی استمراری) به ... حمله می‌کرد / «الناسک»: مرد پارسا / «حتی قام بقطع»: (در این جا) تا این که قطع کرد / «شجرة الغی»: درخت گمراهی

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۵۳-

(سؤال ۷۷۱ کتاب آبی)

در این عبارت، «من» با توجه به فعل‌های «یتأمر» و «لیمنع»، مفرد مذکر است که با توجه به عبارت فارسی، نادرست است.

باید توجه داشت که در گزینه‌ی «۴»، «تقدماً» تمییز است.

(لیمنعوهم تقدماً = لیمنع تقدّمهم)

(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۵۴-

(سؤال ۸۷۶ کتاب آبی)

حرکت‌گذاری درست همه‌ی عبارت این چنین است:

«إِقرآنَ هَذَینِ الْکتابَینِ ثُمَّ اَکْتَبْنَ تِلْکَ الْمَقالاتِ الَّتِی طَلَبْتِها مِنْکِنَّ مَعْلَماتُکِنَّ.»

«إِقرآنَ»: فعل امر للمخاطبات / «المقالات»: عطف بیان برای «تلك»

و منصوب به تبعیت با علامت اعراب فرعی کسره / «طَلَبْتِ»: فعل

ماضی للغائبة / «معلّمات»: فاعل برای «طَلَبْتِ».

(عربی سال چهارم، اعراب‌گذاری، ترکیبی)

۵۵-

(کنکور سراسری ۹۳)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: «فاعله ضمیر «هی» المستتر» نادرست است، زیرا فاعل آن، اسم ظاهر «الأنهار» است.

گزینه‌ی «۳»: «مضاف الیه و مجرور» نادرست و فاعل و مرفوع، درست است.

گزینه‌ی «۴»: «مبتدأ مؤخر» نادرست و فاعل و مرفوع درست است.

(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، صفحه‌ی ۶)

۵۶-

(سؤال ۲۸ کتاب آبی)

در این گزینه، کلمه‌ی «عمارة» یک اسم مؤنث لفظی است، زیرا نام مرد است، اما به «ة» ختم شده است و فقط نشانه‌ی مؤنث بودن را دارد. لذا، فعل بعد از آن و ضمیرهایی که بعد از این اسم می‌آید و به آن برمی‌گردد، باید به شکل مذکر باشد: «عمارة أحبّ سودة بنته کثیراً.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: در فعل «تُحرقُ»، ضمیر مستتر «هی» به مؤنث مجازی (الشمس) برمی‌گردد.

گزینه‌ی «۳»: در فعل «تُرَجِعُ»، ضمیر مستتر «هی» به مؤنث مجازی (النفس) برمی‌گردد.

گزینه‌ی «۴»: در فعل «دافعتُ»، ضمیر مستتر «هی» به مؤنث حقیقی (سودة) برمی‌گردد.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۶)

۵۷-

(سؤال ۳۱ کتاب آبی)

در این گزینه، جمع مکسر وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «أموات» جمع مکسر برای «میت» است.

گزینه‌ی «۲»: «الطلبة» جمع مکسر برای «طالب» است.

گزینه‌ی «۳»: «أصوات» جمع مکسر برای «صوت» است.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۵)

۵۸-

(فارغ از کشور ۸۸)

«مشاهد» جمع «مشهد» اسم مکان است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: «مِخْلَب» (چنگال) اسم آلت است.

گزینه‌ی «۳»: «لمصابیح» جمع «مصباح» و اسم آلت است.

گزینه‌ی «۴»: «مِسْطَرة» (خط‌کش) اسم آلت است.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۱)

۵۹-

(کنکور سراسری ۹۲)

«ما» از نوع تعجبی است و «ما أصعب» اسلوب تعجب است.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۷)

۶۰-

(قارچ از کشور ۸۶)

در این گزینه، عائد صله ضمیر مفعولی «ه» (طبخته) بوده که حذف شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: ضمیر فاعلی مستتر «هی» در فعل «تساعد» عائد صله‌ی مذکور است.

گزینه‌ی «۲»: ضمیر فاعلی بارز «و» در فعل «یجاهدون» عائد صله‌ی مذکور است.

گزینه‌ی «۴»: ضمیر فاعلی مستتر «هو» در فعل «غرس» عائد صله‌ی مذکور است.

(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۷)

تاریخ‌شناسی

۶۱-

(بهوروز یهیی)

اولین توجه انسان‌های اولیه به زمان، گردش شبانه‌روز بود. بابلی‌ها برای تعدیل و از بین بردن اختلاف طول سال‌های خورشیدی و قمری هر سه سال یکبار ماه سیزدهمی به سال می‌افزودند و آن را در بابل آداری دوم می‌نامیدند.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌های ۱۴، ۱۷ و ۱۸)

۶۲-

(آزاده میرزایی)

کاوش و حفاری یکی از مراحل حساس و مهم در کار باستان‌شناسی است که در آن دانش و تجربه‌ی باستان‌شناس محک زده می‌شود، زیرا آن چه یک باستان‌شناس در حین حفاری می‌بیند و می‌آزماید، تکرارپذیر نیست.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۵۹)

۶۳-

(آزاده میرزایی)

یکی از مهم‌ترین عرصه‌های مطالعه درباره‌ی افسانه‌ها و حماسه‌ها، اسطوره‌شناسی تطبیقی است. زبان‌شناسی (زبان‌های باستانی) نیز چون امکان خواندن کتاب‌ها و کتیبه‌ها و اسناد قدیمی را فراهم می‌سازد، به مضامین افسانه‌ای و حماسی می‌پردازد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۶۴-

(آزاده میرزایی)

(الف) تابلوی رامبراند متعلق به قرن ۱۷ میلادی: حلقه‌های تنه‌ی درختان

(ب) قدیمی‌ترین اجساد انسانی به‌دست آمده در آفریقا با قدمت ۲/۵ تا ۴ میلیون سال: پتاسیم - آرگون

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۲)

۶۵-

(شیوا شریف‌زار)

وقتی انسان به گذشته‌ها می‌نگرد نمی‌تواند از احساسات، عواطف، علایق و اهداف خود برکنار باشد. چرا که در جست‌وجوی گذشته‌ی جامعه‌ی خویش است.

هم‌چنین هیچ‌کس به تنهایی نمی‌تواند به گونه‌ای همه‌جانبه و دقیق درباره‌ی علل و انگیزه‌ی اعمالی که انسان‌ها در گذشته بر اساس اهداف، اندیشه‌ها و خواسته‌های خود انجام داده‌اند، اظهارنظر کند. بلکه هرکس به اندازه‌ی شناخت و بر اساس علاقه‌ای که نسبت به بخشی از رخدادهای گذشته دارد، اظهارنظر می‌کند. به همین جهت نتایج مطالعات تاریخی افراد مختلف درباره‌ی موضوعی واحد کاملاً یکسان نیست و قضاوت‌ها ممکن است با هم متفاوت باشند. بنابراین نتایج حاصل از مطالعه‌ی پدیده‌های تاریخی، نسبی است.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌های ۳ و ۴)

۶۶-

(شیوا شریف‌زار)

سکه‌ها با وزن و عیار خود، توان اقتصادی دولت‌ها و با پراکندگی خود رواج تجارت را نشان می‌دهند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۷۹)

۶۷-

(شیوا شریف‌زار)

یک اثر هنری پدیده‌ای زنده و موجود در برابر بینایی و شنوایی انسان‌هاست که گوشه‌هایی از اوضاع و احوال زمان آفرینش خود را منعکس می‌کند. به تعبیر دیگر هر اثر هنری را می‌توان گونه‌ای رخداد تاریخی دانست که تا زمان حال باقی مانده است و به محقق این امکان را می‌دهد که از دریچه‌ی آن با دوران‌های گذشته ارتباط برقرار کند و اختصاصی‌ترین ویژگی‌های یک جامعه را در زمانی مشخص آشکار سازد.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۸۴)

۶۸-

(بهناز آرون)

(الف) نوعی جغرافیای انسانی که به گذشته توجه دارد، جغرافیای تاریخی است. ← روزه دیون

(ب) اعتقاد به تأثیر قاطع محیط بر زندگی انسان ← راتزل
ویرانه‌های شهر موسوم به شهر غلغله، به خوبی تأثیر عوامل طبیعی را بر ویرانی مناطق مسکونی نشان می‌دهد.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌های ۳۰، ۳۴ و ۳۵)

۶۹-

(بهناز آرون)

یکی از راه‌های درک بصری رویدادهای تاریخی استفاده از نقشه‌های تاریخی است، زیرا استفاده از آن‌ها در آموزش سلسله‌ها و دوره‌های حکومتی، دانش‌آموزان را آماده می‌کند تا مفاهیم و موضوعات تاریخی را در فضای جغرافیایی و در بستر مکان بهتر درک کنند. مطالعات و پژوهش‌هایی که در عرصه‌ی جغرافیای تاریخی صورت می‌گیرد، سرانجام به تدوین اطلس‌های تاریخی می‌انجامد.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌های ۳۷ و ۳۹)

۷۰-

(بهناز آرون)

الف) روشن‌کننده‌ی گوشه‌ای از تاریخ هنر ← نمایشنامه
 ب) تفهیم بهتر مطالب تاریخی با ایجاد درک بصری از موضوعات مختلف ← عکس
 ج) ابداع عناصر اصلی این هنر و تئوری‌های توضیح‌دهنده‌ی ارکان آن توسط یونانیان ← تئاتر

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۸۹، ۹۱ و ۹۲)

۷۱-

(میبیه مهبی)

پس از کشف یا شناسایی یک اثر تاریخی بلافاصله تلاش برای نگهداری و در صورت نیاز مرمت آن مطرح می‌شود. دست‌اندرکاران حفظ و مرمت آثار معمولاً آن‌ها را به دو دسته «قابل انتقال» و «غیرقابل انتقال» تقسیم‌بندی می‌کنند. آثار منقول مانند ظرف‌ها، ابزارها و سلاح‌ها و آثار غیرمنقول هم‌چون بناها. البته گاهی ممکن است قسمت‌هایی از یک بنای ویران شده (مثل سر ستون‌ها و گچ‌بری‌ها) نیز به موزه‌ها انتقال داده شوند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

۷۲-

(میبیه مهبی)

کهن‌ترین سکه‌ی یافت شده در جهان، متعلق به سناخرب پادشاه آشور است که در حدود ۷۰۰ سال پیش از میلاد تهیه شده است. پس از فتح لودییه توسط کوروش هخامنشی سکه‌های کزوسی در ایران رواج یافت. داریوش یکم هخامنشی سکه‌های دریک طلا و شکل نقره را ضرب کرد که کهن‌ترین سکه‌های ایرانی است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۷۳-

(میبیه مهبی)

سکه‌های نقره در بازار داخلی کشورها کاربرد بیش‌تر و همگانی‌تری داشت. در دوره‌ی اسلامی، علاوه بر نام‌های گرفته شده از یونان (دینار، درهم، فلس) واحدهای پولی، نام‌هایی با ریشه‌ی ترکی - مغولی (آقچه، تومان) هندی (مهر، تنگه) و اروپایی (منات، ریال، لیره) داشته‌اند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۷۴-

(داود اورنگ)

موقعیتی که میان جوامع جدایی پیدا می‌شود ممکن است میان مردمان گذشته با مردم امروز هم‌فکری و هم‌زبانی وجود نداشته باشد. از مسعودی کتاب مروج الذهب برجا مانده است.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌های ۷ و ۹)

۷۵-

(سپهر حسن‌فان‌پور)

پیشینه‌ی تقویم و گاه‌شماری در ایران به قبل از دوره‌ی هخامنشیان باز می‌گردد.

(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه‌ی ۱۹)

۷۶-

(علی‌مفهر کرمی)

زیرا حماسه‌ها نقش بسیار مهمی در حفظ جوامع از خطراتی که آن‌ها را تهدید می‌کرده ایفا کرده‌اند و روحیه‌ی جوانمردی و جنگاوری را تقویت می‌کرده است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۴۷)

۷۷-

(علی‌مفهر کرمی)

خرابه‌های شهر تروا در غرب آسیای صغیر توسط شلیمان باستان‌شناس آلمانی در سال ۱۸۷۰ م. کشف شد.

توضیح نکته‌ی درسی:

در تاریخ و فرهنگ یونان باستان داستان جنگ تروا مشهور است.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۴۴)

۷۸-

(سپهر حسن‌فان‌پور)

در ثبت مشخصات سکه اطلاعات زیر جمع‌آوری می‌گردد:

دوره‌ی ضرب سکه، حاکم ضرب‌کننده، جنس، وزن، قطر دایره‌ی سکه، مشخصات ویژه (ساییدگی، شکستگی، بریدگی، لحیم‌خوردگی، سوراخ، ضرب مجدد) زمان ضرب، مکان ضرب، متن روی سکه، متن پشت سکه.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌ی ۷۸)

۷۹-

(فؤاد باغستانی)

نقوش حجاری شده بر روی پلکان‌های کاخ آپادانا در تخت جمشید، نوع لباس، نوع آرایش و مهم‌ترین محصولات اقتصادی هر یک از ملل تابعه‌ی امپراطوری هخامنشیان را نمایش می‌دهند و در عین حال چگونگی برابری نمایندگان آن ملل را به دربار شاه در جشن نوروز، نمایانگرند. کهن‌ترین حجاری‌های شناخته شده، در غارهای (کاپ‌بلان و کمبارل) محل زندگی انسان‌های ماقبل تاریخ حک گشته‌اند.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

۸۰-

(فؤاد باغستانی)

تصحیح شده‌ی عبارت‌های نادرست:

- هرودت از اجرای نمایشی خاص در سالروز قتل گئوماتای مغ خبر داده است.

- شاخص‌ترین نمایش آیینی ایرانی، تعزیه یا شبیه‌خوانی است.

- شاید بتوان نقالان را تنها آموزگاران تاریخ قبل از تأسیس مدارس دانست.

(تاریخ‌شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته‌ها، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

جغرافیای سال چهارم

۸۱-

(علی‌مهمر کریمی)
امروزه جغرافیا مانند سایر علوم، پژوهش درباره‌ی سیستم را وظیفه‌ی خود می‌داند، زیرا جهان عینی و اجزای آن هم‌چون سیستمی تودرتو هستند.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۱۱)

۸۲-

(علی‌مهمر کریمی)
در پردازش داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی از علم آمار استفاده می‌کنند و در مطالعات جغرافیایی روش میدانی بر روش کتابخانه‌ای اولویت دارد و پس از جمع‌آوری داده‌ها کار پردازش یعنی - حذف اطلاعات غیر ضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با موضوع تحقیق - آغاز می‌شود.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۲۶)

۸۳-

(پهروز بهمنی)
در چهارمین مرحله، انسان موفق شد محیط‌های کوچک و بزرگ اجتماعی را ایجاد کند. محیط‌هایی که در واقع حاصل ترکیب عوامل جمعیتی، نوع جهان‌بینی انسان‌ها و سطح دانش و فناوری آنان در محیط طبیعی بوده است.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۱۵)

۸۴-

(پهروز بهمنی)
تفاوت عناصر محیط طبیعی و محیط اجتماعی، چشم‌اندازهای جغرافیایی متفاوتی را بر سطح زمین ظاهر می‌کند.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۱۷)

۸۵-

(فرشاد رودباری)
یاقوت حموی کتابی تحت عنوان معجم‌البلدان تألیف نمود که در واقع دایرةالمعارف مکان‌ها به شمار می‌رود.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۲ و ۳)

۸۶-

(فرشاد رودباری)
در تحلیل سیستم‌های جغرافیایی، استفاده از رشته‌هایی مانند نقشه‌کشی (کارتوگرافی)، سنجش از دور و آمار ضروری است. هم‌چنین شاخه‌های فرعی جغرافیای طبیعی عبارتند از: جغرافیای خاک‌ها، جغرافیای زیستی، جغرافیای آب‌ها، آب و هواشناسی و ژئومورفولوژی.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۳ و ۵)

۸۷-

(فؤاد باغستانی)
شیوه‌های بررسی گزاره‌های صورت سؤال، به ترتیب در گزینه‌ی «۳» به درستی آمده است.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۱۰)

۸۸-

(فؤاد باغستانی)
حاصل تعامل سیاست و حکومت بر زمین اثر می‌گذارد. جغرافیا از طریق شناخت و درک مکان زندگی و پرورش احساس تعلق و مسئولیت نسبت به آن با شناخت قابلیت‌های کشوری حس میهن‌دوستی و علاقه به وطن را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۸۹-

(حبیبه مصبی)
به طور یقین، مردمان نخستین نقشه‌هایی در ذهن داشته‌اند و بر اساس آن‌ها، محدوده‌ی محل زندگی خود را تصور می‌کرده‌اند. این‌گونه نقشه‌ها نوعی «نقشه‌ی ذهنی» بوده‌اند. در قرن بیستم یکی از علل رشد استفاده از نقشه، وقوع دو جنگ جهانی اول و دوم بود.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۹۰-

(حبیبه مصبی)
در نقشه‌برداری زمینی، مکان و موقعیت پدیده‌ها نسبت به یکدیگر و نیز ابعاد هر پدیده، به طور دقیق اندازه‌گیری می‌شود. سپس همه‌ی پدیده‌ها را به یک نسبت مشخص (مقیاس)، کوچک کرده و به روی کاغذ منتقل می‌کنند.

در نقشه‌برداری هوایی، نقشه‌بردار به علت وجود محدودیت‌های جغرافیایی مانند گستردگی منطقه‌ی مورد نظر یا دشواری‌های دسترسی، از این روش استفاده می‌کند.

نقشه‌های تلفیقی حاصل ترکیب اطلاعات سایر نقشه‌ها و مدارک موجود است.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۳۶، ۳۷ و ۴۲)

۹۱-

(حبیبه مصبی)
پژوهش‌ها بر اساس هدف و ماهیت و روش به دو دسته تقسیم می‌شوند. پژوهش بر اساس هدف به دو دسته‌ی پژوهش بنیادی و کاربردی تقسیم می‌شود. در روش علت و معلولی، پژوهشگر می‌خواهد علت یک رویداد را بشناسد و برای پیش‌بینی این پدیده و مقابله با آن در آینده راه‌حلهایی ارائه دهد. مانند بررسی علت وقوع خشکسالی در یک ناحیه.

(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۹۲-

(شیوا شریف‌زاد)
امروزه نقشه‌های دریایی کارایی بسیار دارند. در آینده، آب‌های شمالی کره‌ی زمین یکی از پررفت‌وآمدترین خطوط تجاری جهان خواهند شد و نقشه‌های دریایی این مناطق اهمیت بیشتری خواهند یافت.

(جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۴۱)

-۹۳

(شیوا شریف‌زار)

نقشه‌های با مقیاس بسیار بزرگ:

(۱) این نقشه‌ها از مقیاس $\frac{1}{100}$ تا $\frac{1}{2000}$ هستند که عمدتاً برای

اجرای عملیات عمرانی تهیه می‌شوند و به دقت بالایی نیاز دارند. مانند نقشه‌های ساختمانی (پلان‌ها).

(۲) نقشه‌های بزرگ مقیاس از $\frac{1}{2000}$ تا $\frac{1}{10,000}$. این نقشه‌ها از

دقت کافی برخوردارند و در پروژه‌های عمرانی سازمان‌های مختلف به کار گرفته می‌شوند؛ مانند نقشه‌های شهرسازی، شبکه‌های انتقال نیرو، نقشه‌ی مسیر لوله‌های آب و نفت و گاز.

(۳) نقشه‌های متوسط مقیاس از $\frac{1}{10,000}$ تا $\frac{1}{100,000}$ مانند

نقشه‌هایی که سراسر کشور را پوشش می‌دهد.

(۴) نقشه‌های کوچک مقیاس که از $\frac{1}{100,000}$ تا $\frac{1}{چند\ میلیون}$

را در بر می‌گیرند؛ مانند نقشه‌های قاره‌ها و کشورهای بزرگ، در منابع مختلف، تقسیم‌بندی مقیاس‌ها ممکن است اندکی متفاوت باشد.

(مقیاسی سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

-۹۴

(شیوا شریف‌زار)

پژوهشگر در انتخاب مسأله‌ی تحقیق به چند نکته باید توجه کند: مسأله واضح و روشن بیان شود، محدود و مشخص، مهم و جدید باشد.

(مقیاسی سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

-۹۵

(آزاده میرزایی)

هفتمین مرحله از یک پژوهش جغرافیایی پردازش داده‌ها است.

مقاله: روش کتابخانه‌ای

پرسش‌نامه: روش میدانی

(مقیاسی سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

-۹۶

(آزاده میرزایی)

الف) نقشه‌ی کشورها و قاره‌ها در اطراف مدار استاندارد واقعی‌تر است: مخروطی

ب) برای تهیه‌ی نقشه‌ی کشورهای کوچک از این سیستم تصویر استفاده می‌شود: مسطح (قطبی)

ج) نصف‌النهارها به شکل خطوطی متقاطع ظاهر می‌شوند که همگی از قطب شمال عبور می‌کنند: مسطح (قطبی)

د) نقشه‌ی بخش‌های شمالی و جنوبی زمین گسترش یافته و از حد طبیعی خارج می‌گردد: استوانه‌ای

(مقیاسی سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۴)

-۹۷

(آزاده میرزایی)

پدیده‌هایی مانند دریاچه، رود که تنها نمایش موقعیت مسطحاتی آن‌ها اهمیت دارد، در نقشه جزء پدیده‌های دوبعدی محسوب می‌شوند.

منطقه‌ی جنگلی: دوبعدی (پلانیمتری) - علائم سطحی

جاده: دوبعدی (پلانیمتری) - علائم خطی

(مقیاسی سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌ی ۵۶)

-۹۸

(پوناژ آرون)

در دامنه‌های کم‌شیب، منحنی‌های میزان از یکدیگر فاصله دارند. در مورد گودال‌ها و دره‌ها، ارتفاع دایره‌های تو در تو به سمت داخل کاهش می‌یابد.

(مقیاسی سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۶۱ و ۶۳)

-۹۹

(پوناژ آرون)

در گذشته به وسیله نورپردازی و ایجاد سایه‌روشن بر روی نقشه، تصویری از ارتفاعات را به وجود می‌آوردند. بعدها با استفاده از هاشورهای بلند و کوتاه یا فشرده به صورت نمایشی، تصویری از ارتفاعات را در ذهن بیننده ایجاد می‌کردند.

رنگ زرد ← مناطق کم‌ارتفاع

(مقیاسی سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

-۱۰۰

(پرویز یحیی)

پژوهشگران سایر رشته‌های علوم، اجزای سیستم‌های مورد نظر خود را به صورت مجزا و بدون در نظر گرفتن تأثیر آن‌ها بر یکدیگر مورد بررسی قرار می‌دهند و جغرافی دان نقش پوشش گیاهی را در ارتباط با سایر اجزای سیستم مطالعه می‌کند.

(مقیاسی سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌ی ۱۸)

علوم اجتماعی

-۱۰۱

(اعظم ربیعی)

- جهان اجتماعی بخشی از جهان انسانی است. جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، مربوط به این جهان است.

- بخش فردی جهان انسانی به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها باز می‌گردد و ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان‌ها به این بخش مربوط می‌شود.

- بخش اجتماعی جهان انسانی، زندگی اجتماعی را پدید می‌آورد. این بخش، هویتی فرهنگی دارد و به همین دلیل، جهان اجتماعی را جهان فرهنگی می‌نامند.

- جهان عینی پیش از انسان وجود داشته است و مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۴ تا ۶)

۱۰۲-

(الهام میرزایی)

برخی از فرهنگ‌ها ظرفیت جهانی شدن را ندارند. فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه‌ی خاصی است و نگاهی سلطه‌جویانه نیز نسبت به دیگر اقوام ندارند، از محدوده‌ی قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند.

صهیونیسم آرمان‌ها و ارزش‌های خود را متوجه نژاد خاصی می‌داند و با رویکرد دنیوی و این‌جهانی خود، دیگران را در خدمت این نژاد به کار می‌گیرد.

فرهنگ سرمایه‌داری نیز کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون و حاشیه‌ی آن به خدمت می‌گیرد. فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشد، فرهنگ سلطه یا فرهنگ استکبار است.

مسئولیت و تعهد از جمله ارزش‌هایی است که یک فرهنگ را در برابر فرهنگ‌های رقیب، مقاوم می‌سازد و زمینه‌ی گسترش فرهنگ را فراهم می‌کند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۲، ۱۴ و ۱۵)

۱۰۳-

(علی نوری)

این گروه، جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند و جهان عینی و طبیعی را نیز ماده‌ی خامی می‌دانند که در معرض برداشتها و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۸)

۱۰۴-

(اعظم ربیعی)

سکولاریسم پنهان شامل دیدگاه‌ها، فلسفه‌ها و جهان‌بینی‌هایی است که به نفی ابعاد معنوی هستی نمی‌پردازند؛ بلکه بخش‌هایی از عقاید معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی و این‌جهانی قرار می‌دهند.

اومانیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این‌جهانی است.

روشنگری در دو سده‌ی هفدهم و هجدهم، بیش‌تر رویکردی عقل‌گرایانه و راسیونالیستی داشت.

استعمار نوعی از جهان‌گشایی و امپراطوری است که از قرن پانزدهم به بعد توسط اروپائیان آغاز شد.

(علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۹، ۳۵، ۳۶ و ۳۹)

۱۰۵-

(شیوا شریف‌زار)

مغولان مناطق وسیعی از جهان را با قدرت نظامی خود تصرف کردند، ولی فرهنگ مغولان، فرهنگی قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی‌های لازم را برای یک فرهنگ جهانی نداشت. آنان به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار گرفتند که از نظر نظامی شکست خورده بودند. به همین دلیل، امپراطوری مغول در چین، هند و ایران، تحت تأثیر فرهنگ‌های اقوام مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد و به صورت سه حکومت مستقل درآمد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۱۸)

۱۰۶-

(ارغوان عبدالملکی)

مدینه‌ی تَغَلُّب جامعه‌ای است که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌داند.

فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد، همان فرهنگ حق است. فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق با حق نباشد، مدینه‌ی فاسقه می‌نامد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۸)

۱۰۷-

(فاطمه رحیمی)

فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و عمق معرفتی خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد و دست‌کم آنان را ناگزیر می‌ساخت تا برای بقای خود از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۲۷)

۱۰۸-

(ارغوان عبدالملکی)

اقتصاد سرمایه‌محور، در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود؛ ولی به تدریج انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست. با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود، آن‌ها با استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی، تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می‌کنند.

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه‌ی استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی نظیر ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر این که وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌ساختند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.

تجمّع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند؛ بلکه به گونه‌ای آشکار، ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب را نیز به تمسخر می‌گیرد. بسیاری از منتقدان، نگران این هستند که تجمع و تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند، موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی می‌شود.

(علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۲۹ و ۶۵ و ۶۹)

-۱۰۹

(فارج از کشور ۹۵)

علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفه‌ی شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت را بر عهده نداشت؛ بلکه به تدریج به صورت وسیله و ابزار تسلط انسان بر طبیعت درآمد.

در رویکرد جدید، علوم طبیعی و تجربی در بین معارف و علوم مختلف بیشترین اهمیت را پیدا کردند و فناوری و صنعت، رهاورد این بخش از علوم بود. در قرن هجدهم، انقلاب صنعتی از انگلستان آغاز شد و به تدریج در دیگر کشورهای اروپایی گسترش یافت. عقاید و ارزش‌های جدید غرب (یعنی سکولاریسم، اومانیزم و روشنگری) فرهنگی را پدید آورد که راه را بر شناخت حقیقت الهی انسان و جهان فرو می‌بست. نظام سیاسی که از این پس شکل می‌گرفت باید صورتی کاملاً سکولار، دنیوی و این جهانی می‌داشت. چنین نظامی، نه می‌توانست به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی باشد و نه عملکرد یا خطاهای دنیوی و این جهانی خود را توجیهی الهی و دینی می‌کرد.

اندیشه‌ی سیاسی جدیدی که در فرهنگ جدید غرب شکل می‌گرفت، آرمان‌شهر خود را بر مبنای حقوق طبیعی و خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد. قوانین این نظام، ریشه در علم و اراده‌ی الهی ندارد؛ بلکه ریشه در خواست و اراده‌ای دارد که مستقل از ابعاد آسمانی و الهی انسان عمل می‌کند. اندیشه‌ی سیاسی نوین بر اساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، خواست و اراده‌ی آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند و لیبرالیسم اندیشه‌ی سیاسی جدیدی است، که از این رهگذر شکل می‌گیرد.

لیبرالیسم را اباحت و مباح دانستن همه‌ی امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده‌اند و این به معنای آزادی انسان از همه‌ی ارزش‌های متعالی است که مستقل از او باشد و به معنای مبدأ بودن آدمی برای همه‌ی ارزش‌هایی است که به خواست او شکل می‌گیرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۸)

-۱۱۰

(آزیتا بیدقی)

روشنگری در سده‌ی نوزدهم و بیستم، صورت حس‌گرایانه و امپریستی پیدا کرد و از پایان قرن بیستم با افول تجربه‌گرایی، اصل روشنگری و به دنبال آن، فرهنگ مدرن، گرفتار بحران معرفت‌شناختی شد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۳۹)

-۱۱۱

(آزیتا بیدقی)

فیلسوفان روشنگری با انکار ارزش علمی وحی، زمینه‌ی تکوین و پیدایش علم و دانشی را پدید آوردند که مستقل از وحی و با صرف‌نظر از ابعاد متافیزیکی و فوق‌طبیعی عالم، به تفسیر این جهان می‌پرداخت.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۴۵)

-۱۱۲

(علی نوری)

گسترش تجارت و به دنبال آن، رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را ایجاد کرد و بدین ترتیب، اقتصاد و کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب رعیتی به روابط کارگران و سرمایه‌داران تغییر یافت.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۴۷)

-۱۱۳

(اعظم ربیعی)

شبکه‌ی روابط پایداری که در یک دوره‌ی تاریخی بین جوامع مختلف شکل می‌گیرد، نظام جهانی است. تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۰، ۵۴، ۵۷ و ۶۲)

-۱۱۴

(علی نوری)

حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای و فئودال‌ها از عوامل پیوند بین قدرت و ثروت و تجارت در روند شکل‌گیری نظام نوین جهانی نیست.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۵۴)

-۱۱۵

(آزیتا بیدقی)

کانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود، از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند و استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست‌های ملی را مخدوش می‌سازند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۶۵)

-۱۱۶

(آزیتا بیدقی)

جهان غرب از طریق رسانه، در وسیع‌ترین شکل، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند. اما تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی بیش‌تر با تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم طبیعی و انسانی، انجام می‌شود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌ی ۷۰)

۱۱۷-

(اعظم ربیبی)

امپریالیسم سیاسی از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.

استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه‌ی کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره‌ی نفوذ یا دوره‌ی استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند.

در دوران خلافت، فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و عمق معرفتی خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد و دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت تا برای استمرار و بقای خود از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹، ۲۱، ۲۲ و ۲۷)

۱۱۸-

(اعظم ربیبی)

دولت - ملت‌های جدید حاکمیت‌های سیاسی اقتصادی نوینی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند، چین که بزرگ‌ترین کشور شرق آسیا بود، در قرن نوزدهم از طریق تهدید نظامی، نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و روابط اقتصادی به صورت کشوری ضعیف درآمد که هر بخش آن تحت تسلط یکی از کشورهای اروپایی بود، وابستگی کشورهای استعمارزده، مسئله‌ای است که امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۸، ۶۳ و ۶۶)

۱۱۹-

(اعظم ربیبی)

دولت‌های سکولار غربی با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی کشورهای دیگر تأثیر می‌گذاشتند.

ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیر غربی عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع جهانی فرهنگ غربی ایفا می‌کند.

جهان غرب از طریق رسانه، در وسیع‌ترین شکل، فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی را مدیریت می‌کند اما تربیت نخبگان کشورهای غیر غربی با تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم طبیعی و انسانی انجام می‌شود.

جهانی شدن در حال ایجاد نظم نوینی است که جریان‌های نیرومند تجارت و تولید بین‌المللی آن را به پیش می‌راند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۵، ۶۶ و ۷۰)

۱۲۰-

(اعظم ربیبی)

در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند. در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند. در استعمار فرانو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی در عصر نبوی تا سال هشتم هجری، یعنی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، در پوشش نفاق خزیده بود. این ارزش‌ها در دوران خلافت، به تدریج اقتدار جامعه‌ی اسلامی را در چارچوب مناسبات قبیله‌ای و عشیره‌ای سازمان بخشید، اما عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

پیدایش قدرت‌های سکولار: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ شد. در نهایت با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفت که به طور رسمی، گسست خود را از دین اعلام کردند. این دولت‌ها بر خلاف حکومت‌های گذشته، خود را با هویتی دینی و معنوی نمی‌شناختند؛ بلکه خود را در ابعاد جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی تعریف می‌کردند و در نهایت دولت - ملت‌های جدید از این طریق پدید آمدند.

(علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۲۲، ۲۷ و ۵۳)

فلسفه‌ی سال چهارم

۱۲۱-

(مهم‌ترین فروهش)

هر صفتی غیر از موصوف و هر موصوفی غیر از صفتی است که بر آن عارض می‌شود. پس هر کس برای خداوند صفتی زاید قائل شود، او را قرین و همدم چیزی ساخته است و هر کس که او را قرین چیزی بداند، او را دو چیز انگاشته و هر کس خدا را دو چیز بینگارد، برای آن جزء و بخش قائل شده است. هر کس چنین اعتقادی داشته باشد خدا را نشناخته است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌ی ۱۲)

۱۲۲-

(فهرار علی نژاد)

معارف دینی گرچه سرچشمه‌ی آسمانی دارند، اما به ذات خود مهبای تبیین عقلانی و فلسفی‌اند.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌ی ۱۰)

۱۲۳-

(همیر مهرنی)

در قرن هفتم، یکی از بزرگ‌ترین نوابغ عالم اسلام، خواجه نصیرالدین طوسی با توجه به حکمت اشراقی به احیای حکمت فارابی و بوعلی سینا پرداخت. شرح استادانه‌ای که او بر کتاب اشارات ابن سینا نوشت، به فلسفه مشاء رونق تازه‌ای بخشید.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلیات، صفحه‌ی ۲۳)

۱۲۴-

(فرهار علی نژاد)

هر واقعیت یگانه در جهان، وقتی موضوع ادراک و شناخت قرار گیرد، در ذهن به دو بخش تقسیم می‌شود. اگر به این نکته دقت کنیم که درک ما از ماهیت‌های مختلف، هرگز عین تصور ما از «هستی» نیست، می‌توان گفت که تصور صحیح این اصل برای درک مدعای آن کافی است و نیازی به اقامه‌ی برهان ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۴»: اصل واقعیت مستقل از ذهن نه انکار شدنی و نه اثبات شدنی است و در روند پی بردن به مظاهر گوناگون واقعیت‌های جهان، پیش فرض قرار می‌گیرد و نه نتیجه.

گزینه‌ی «۲»: زیادت وجود بر ماهیت در ذهن است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

۱۲۵-

(فارج از کشور ۹۴)

اگر مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت یا جزء آن بود، دیگر اثبات وجود هیچ ماهیتی به دلیل نیاز نداشت و تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۲۸)

۱۲۶-

(مهمرامین فروهش)

در رابطه‌ی امکانی، موضوع نسبت به محمول لا اقتضا است. حکما در باب واقعیت اشیاء از مواد ثلاث سخن می‌گویند. مواد ثلاث از ابداعات حکمت مشایی است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۱۲۷-

(فاطمه شومیری)

در رابطه‌ی علیت، معلول فرع بر وجود علت و قائم به آن است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۳۳)

۱۲۸-

(فرهار علی نژاد)

علت تامه شرط لازم و کافی برای تحقق معلول است و علت ناقصه فقط شرط لازم. هرگاه علت ناقصه موجود نباشد، حتماً معلول نیز وجود پیدا نخواهد کرد و از این جهت، وجود معلول متکی بر آن است؛ اما در عین حال، علت ناقصه برای ایجاد معلول ناقص است و به تنهایی نمی‌تواند به معلول هستی ببخشد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۳۷)

۱۲۹-

(الوه ففیری)

علت ناقصه وجود دهنده نیست؛ یعنی برای ایجاد معلول ناقص است و به تنهایی نمی‌تواند به معلول هستی ببخشد. این امر مصداقی از صدفه و اتفاق نیست؛ بلکه عدم وجوددهندگی علت «تامه» است که مصداقی از صدفه و اتفاق تلقی می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: اگر تساوی شی نسبت به وجود و عدم برای ایجاد آن کافی بود، دیگر به علت نیازی نبود. چنین فرضی همان صدفه و اتفاق است.

گزینه‌ی «۳»: در صورت تحقق علت تامه، معلول ضرورتاً موجود می‌شود. اگر فرض کنیم علت حاضر است اما معلول از آن تخلف می‌کند و به وجود نمی‌آید (یعنی در حالت امکان باقی می‌ماند) در دام صدفه و اتفاق افتاده‌ایم.

گزینه‌ی «۴»: اصل سنخیت بیان می‌کند که میان جریانات عالم پیوستگی وجود دارد. نفی اصل سنخیت مساوی با نفی اصل علیت و در نتیجه قبول صدفه و اتفاق است. پس عدم پیوستگی جریانات عالم (نفی سنخیت) مصداقی از صدفه و اتفاق می‌باشد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۳۸، ۳۹ و ۴۲)

۱۳۰-

(موسی اکبری)

پدیده‌های طبیعی پیوسته آثار و خواص یکسانی از خود نشان می‌دهند و هرج و مرج به جهان طبیعت راهی ندارد. اگر امروزه و در تجربه حاضر، رابطه بین حرارت و انبساط فلز را مشاهده می‌کنیم، اگر رابطه نیرو و حرکت را می‌بینیم، اگر می‌توانیم به خاصیت سرطان‌زایی سیگار در تجربه علمی پی ببریم، بر اساس اصل سنخیت می‌توانیم مطمئن باشیم که جریان طبیعت در آینده نیز بر همین منوال است و انحرافی در آن رخ نمی‌دهد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۵۱)

۱۳۱-

(فاطمه شومیری)

این بیت بیانگر وساطت عقول در جهان‌شناسی مشایی است. علل و عوامل طبیعی تأثیرات خود را از قوای مجردی دریافت می‌کنند که در «عالم ماوراء طبیعت» قرار دارند.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۳۲-

(کامران اله‌مرداری)

فارابی در رساله جمع بین رأی دو حکیم، طرح تأسیس فلسفه اسلامی را مطرح می‌کند و موضوع کتاب‌های فصوص الحکم و آراء اهل مدینه فاضله به ترتیب «توحید و مابعدالطبیعه» و «سیاست» می‌باشد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۳۳-

(عمیر مهرئی)

سیاست فعل و تدبیر زعیم مدینه‌ی فاضله است متناسب با تعالیم و الهامات روحانی و احکام و نوامیس و قوانینی که از مبدأ وحی و الهام سرچشمه گرفته است تا در مدینه نظام خیر و عدل تأسیس شود و گسترش یابد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: سیاست فاضله از مبدأ وحی و الهام سرچشمه گرفته است.

گزینه‌ی «۲»: سیاست فاضله، تنها در صورت وجود زعیم مدینه تحقق می‌یابد.

گزینه‌ی «۴»: مراد فارابی از سیاست با معنای متداول سیاست در جهان امروز؛ فاصله‌ی بسیار دارد و سعادت رکن جدایی‌ناپذیر آن است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۶۲)

۱۳۴-

(کنکور سراسری ۹۲)

فارابی مانند ارسطو انسان را مدنی بالطبع می‌داند که برای بقا و دست‌یابی به برترین کمالات انسانی خویش نیازهایی دارد که به تنهایی از عهده‌ی آن‌ها بر نمی‌آید. نیازهای اولیه (آب و هوا) برای زنده ماندن الزامی بوده و لزوماً داخل مدینه تأمین نمی‌گردد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۶۰)

۱۳۵-

(موسی اکبری)

«منطق المشرقیین» و سه فصل آخر کتاب «اشارات و تنبیهات» به عالی‌ترین مضامین و دیدگاه‌های عرفانی اختصاص دارد و کتاب «شفا» کامل‌ترین مرجع در معرفی حکمت مشائی و دیدگاه‌های طبیعی و مابعدالطبیعی آن به شمار می‌رود.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۱ و ۷۶)

۱۳۶-

(الله فضری)

منظور از طبیعت در عبارت اول، طبیعت اشیاست که عبارت است از مبدأ درونی هر شی که سبب حرکت و سکون آن است. منظور از طبیعت در عبارت دوم، جهان طبیعت است و جهان طبیعت عبارت است از قلمرو فیض حق و مرتبه‌ای از جهان هستی.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۳۷-

(عمیر مهرئی)

انس انسان با طبیعت ناشی از تشابه عالم صغیر و عالم کبیر است. همین تشابه و سنخیت در گوهر انسان و جهان سبب عشق و محبت بین آن‌ها است.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۱۳۸-

(فرهاد علی‌نژاد)

شرق: عالم مجردات که جهان انوار ملکوتی است.
غرب: تمثیل زمین و عرصه‌ی دگرگونی و آکنده از ظلمت و تاریکی
حی بن یقظان: پیر یا مرشد طریق

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۷۷)

۱۳۹-

(عاطفه‌رابه صالحی)

به اعتقاد ابن‌سینا هر اندازه نفس آدمی به کمالات بیش‌تری آراسته شود و از طریق تزکیه و تهذیب به مراتب بالاتری از مجرد ارتقا یابد تناسب او با عالم هستی آشکارتر می‌شود، پس به‌دست آوردن کمالات توسط نفس آدمی با آشکار شدن تناسب او با عالم هستی نسبت مستقیم دارد.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۱۴۰-

(مهرداد امین‌خرو هوش)

مشرّب کلامی معتزله با این‌که عقلی است با مشرب فلسفی مشاء اختلاف دارد. معتزله اگر در قرآن و حدیث چیزی می‌یافتند که نمی‌توانستند آن را با عقل خود تطبیق دهند انکارش می‌کردند.

(فلسفه‌ی سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌ی ۸۱)